

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

[ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΑ - ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ]

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Συζητούμενου κατά τὸν παρελθόντα μῆνα ἐν τῇ Βουλῇ τοῦ περὶ φορολογίας τοῦ οἴνουπνεύματος νομοσχεδίου, διάφοροι οἴνουπνευματοποιοὶ ὑποβαλλόντες τὸ ζήτημα εἰς τὸν κ. Οἰκονόμον, ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν :

Πρὸς τοὺς κ. κ. . . . οἴνουπνευματοποιοὺς εἰς . . .

Ἐν Ἀθήναις, 6 δεκεμβρίου 1889

Ἐντιμὸι Κύριοι,

Ἐπερίμεινα τὴν δημοσίευσιν τοῦ νέου ἀπὸ 2 δεκεμβρίου 1889 νόμου περὶ φορολογίας τοῦ οἴνουπνεύματος, ἵνα ἀπαντήσω εἰς τὴν ἐρώτησιν ὑμῶν. Ἡθέλητε τὴν γνώμην μου, ὅτε συνεζητεῖτο ὁ νόμος ἐν τῇ Βουλῇ. Πρὸς τί; Ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος ἂν θὰ σᾶς πύχαρισται, μήπως ἦτο ψῆφος, ἵνα ὑπολογισθῇ; Ἐπειτα, γίνεται ὅ,τι γίνεται ἐν τῇ πολιτείᾳ κατ' ἀνώτερόν τινα φυσιολογικὸν νόμον. Οἱ λαϊκοὶ δύνανται νὰ περιμένουν μετὰ πάσης ὑπομονῆς τὴν ἐξέλιξιν αὐτοῦ. Εἰς τὸ τέλος θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ σειρά των. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν νόμον, ὁ πρωθυπουργὸς ἐπρότεινεν, ἡ Βουλὴ ἐψήφισεν, ὁ βασιλεὺς ἐκύρωσεν. Τίς μετὰξὺ αὐτῶν εἶναι ἐν τελείᾳ ἐπιγνώσει; Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι, ὅτι περὶ τῆς φορολογίας τοῦ οἴνουπνεύματος ἔχαμεν δύο ἀντιθέτους νόμους. Ὁ νέος ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξ οἴνων, στεμφύλων, σταφυλῶν, σύκων καὶ ἄλλων σακχαρωδῶν ὑλῶν οἴνουπνευματοποίησιν τῆς Α' δι' ἀμβίκων καὶ τῆς Β' δι' ἀνακαθαρθήρων κατηγορίας καὶ φορολογεῖ τὴν χωρητικότητα αὐτῶν. Ὁ νόμος τῆς 28 μαΐου 1887 ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξ ἀμυλαδῶν ὑλῶν οἴνουπνευματοποίησιν τῆς Γ' κατηγορίας καὶ φορολογεῖ τὸ παραγόμενον ὑπ' αὐτῆς ποσόν.

Ὁ πρωθυπουργὸς, εἰσάγων τὸ σχέδιον τοῦ νέου νόμου ἐν τῇ Βουλῇ (4 νοεμβρίου 1889), διεκήρυξεν, ὅτι μετὰ τὴν βα-
ΕΤΟΣ 13 — ΦΥΛ. 154 — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1889 29

ρείαν φορολογίαν τοῦ οἰκονομικοῦ συστήματος του. ἐπίστη ὁ καιρὸς τῶν ἀνακουρίσεων αὐτοῦ. Χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι, ἀρχίσας ἀπὸ τὸ οἰνόπνευμα, αὐξάνει κατὰ 50 τοὶς 100 τὸν φόρον ἐπὶ τῆς πρώτης τροφῆς τοῦ λαοῦ! Ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ 1889 ἐπεβάρυνε τὸ οἰνόπνευμα διὰ 1,364,200 δρ., ἐλπεί ἐν τῷ πρὸ ὀλίγου δημοσιευθέντι ἀπολογισμῷ τῆς κατὰ τὴν 31 ὀκτωβρίου 1888 ληγούσης χρήσεως τοῦ ἔτους 1887, ὅτι αὐτὴ μόλις κατώρθωσε νὰ εἰσπράξῃ 449,977 δρ. ἐκ τοῦ φόρου τῆς οἰνοπνευματοποιίας, καὶ ἰδοὺ σπεύδει ὁ πρωθυπουργός, ἀναγράφων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ 1890 τὸν φόρον ταύτης διὰ δραχμὰς 450,000, νὰ δωρῆσῃ πρὸς τοὺς οἰνοπνευματοποιούς ἐκεῖνο, τὸ ὅποσον δὲν ἐπλήρωνον, ἵνα τοὺς ἀνακουρίσῃ!

Ἰδιαιτέρην χάριν ἔχει ἡ διαθεβαίωσις τοῦ πρωθυπουργοῦ ἐν τῇ Βουλῇ, ὅτι ἡ Α' κατηγορία τῆς οἰνοπνευματοποιίας ἀφίνεται ἀτελής εἰς τὰς χεῖρας τῶν γεωργῶν. Μήπως εἶχεν ὑπ' ὄψιν τοὺς ἀποτελοῦντας τὰ 40 % τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ καλλιεργητὰς τῆς σπειρομένης γῆς; Ἄλλ' οἱ δημητριακοὶ καρποὶ αὐτῶν (ἀμυλώδεις ὕλαι) ῥητῶς ἐν τῷ νόμῳ ἀπαγορεύονται εἰς τὴν Α' κατηγορίαν τῆς οἰνοπνευματοποιίας. Τούλάχιστον, ἂν ὑπῆρχεν ἐν τῷ νόμῳ ἡ λέξις κἂν ἀγεωργός! Ὁ νόμος ὁμιλεῖ περὶ ἀμβικούχων καὶ ὄχι περὶ καλλιεργητῶν τῆς γῆς. Τότε θὰ ἦτο πλεονέκτημα δι' αὐτούς, ὅταν ἡ τοιαύτη οἰνοπνευματοποιία ἀπηγορεύετο εἰς τοὺς ἄλλους.

Ἄλλ' εἶναι ἄρα γε ἀληθές, ὅτι ὁ νέος νόμος εἰσῆγαγεν ἀτέλειαν; Ὁ νόμος τῆς 28 μαΐου 1887 (ἄρθρ. 4 καὶ 5) ἀπῆλλατε πάσης φορολογίας τὴν Α' κατηγορίαν τῆς δι' ἀμβικῶν οἰνοπνευματοποιίας, καὶ ὁ νέος νόμος (ἄρθρ. 1) περιώρισε τὴν ἀτέλειαν εἰς μόνους τοὺς μέχρι 150 ὀκάδων ἀμβικας. Φαίνεται, ὅτι ἐν τῇ φρασεολογίᾳ τοῦ πρωθυπουργοῦ ὁ περιορισμὸς τῆς ἀτελείας εἶναι ταυτόσημος τῇ εἰσαγωγῇ αὐτῆς! Ἦθελεν ὁ πρωθυπουργός νὰ δώσῃ ἀληθέστερον δείγμα ἀτελείας; Δὲν εἶχε, παρὰ νὰ ἀποβλέψῃ εἰς τοὺς κλάδους τῆς βιομηχανίας, οἵτινες μεταχειρίζονται ὡς πρώτην ὕλην τὸ οἰνόπνευμα. Οἱ κλάδοι οὗτοι ἐν Γαλλίᾳ, ἀπὸ 1,956,100 λιτρῶν τῷ 1875,

κατηνάλωσαν 4,925,400 τῷ 1885. Μήπως ἡ ὁρμὴ τῆς ἀτελείας ἐσταμάτησε πρὸ τοῦ φόβου τῶν φορολογικῶν δολιοτήτων διὰ μέσου τοῦ διὰ τὴν βιομηχανίαν οἰνοπνεύματος; Καὶ ὅμως ἤρκει ἡ γαλλικὴ πρακτικὴ τῆς διὰ μεθυλίτης διαφθορᾶς (dénaturation) τοῦ βιομηχανικοῦ οἰνοπνεύματος, ἵνα ἐμποδίζηται ὁ πρὸς πόσιν καθαρισμὸς του.

Ὁ παλαιὸς νόμος δὲν ἐφορολόγει τὸ εἶτε αὐτούσιον, εἶτε ἐντὸς εἴνου ἢ γλεύκουσ καὶ ἐν γένει ἐντὸς ποτῶν ἐξαχόμενον εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν οἰνόπνευμα τῆς Β' κατηγορίας· ὁ νέος νόμος τὸ φορολογεῖ, διότι, πληρωνομένου τοῦ φόρου κατ' ὅκαν χωρητικότητος τοῦ ἄνω τῶν 150 ὀκ. ἀμβικας καὶ τοῦ ἀνακαθαρθῆρος, οὐδὲν ἀναφέρει περὶ προσδιορισμοῦ καὶ ἐπιστροφῆς τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὴν ἐξαχόμενην ποσότητα τέλους.— Ὁ παλαιὸς νόμος δὲν ἐφορολόγει τὰ δευτέρην ἀπόσταξιν ὑριστάμενα οἰνοπνευματοῦχα ὑγρά, ὅταν ἀποδεικνυμένως ὑπεβλήθησαν πρότερον εἰς τὸ δικαίωμα τοῦτο· ὁ νέος νόμος τὰ φορολογεῖ, ἀφοῦ ἔχει ὡς βᾶσιν τὴν χωρητικότητα τῶν δοχείων.— Θέλει, ἐντὸς τῆς ἐνιαυσίας φορολογικῆς περιόδου, ὁ οἰνοπνευματοποιὸς τῆς Α' κατηγορίας, προμηθευόμενος τὰ ἀναγκαῖα μηχανήματα, νὰ ἀναβῆ εἰς τὴν Γ' κατηγορίαν; Ὁφείλει (ἄρθρ. 4) νὰ πληρώσῃ τοὺς φόρους καὶ τῶν δύο κατηγοριῶν.— Θέλει ὁ οἰνοπνευματοποιὸς τῆς Β' κατηγορίας, ἐλαττώων τὰ μηχανήματά του, νὰ καταβῆ εἰς τὴν Α' κατηγορίαν; Ὁφείλει νὰ πληρώσῃ ἐπίσης τοὺς δύο αὐτῶν φόρους (ἄρθρ. 4, ἐδ. 6').— Τί δὲ νὰ εἴπῃ τις περὶ τῆς φορολογικῆς κλίμακος τῆς Β' κατηγορίας; 1 δρ. κατ' ὅκαν χωρητικότητος ἂν ὁ ἀνακαθαρθῆρ αὐτῆς θερμαίνεται διὰ πυρὸς, 2 δρ. ἂν δι' ἀτμοῦ, καὶ 4 δρ. ἂν ἐργάζεται διηλεκτῶς. Μήπως ἀτμὸς ἄνευ πυρὸς καὶ οἰνόπνευμα ἄνευ θερμαντικῶν ἀτμίδων; Πόσαι ἐορταί, πόσαι νύκτες, πόσαι ὥραι καὶ πόσαι ἐπισκευαὶ δύνανται νὰ τροποποιήσουν τὸν ὅρον τοῦ διηλεκτῶς;

Τὸ ποινολόγιον τοῦ νόμου μαρτυρεῖ τὴν νευρικὴν συγκίνησιν τῆς συλλήψεως αὐτοῦ. Ἡ Β' κατηγορία τῆς οἰνοπνευματοποιίας διακρίνεται ἀπὸ τῆς Α' ἰδίως ἐκ τῶν τελειοτέρων μηχανημάτων, τὰ ὅποια ἔχει. Καὶ ὅμως ἀλλοίμονον εἰς τοὺς

οίνοπνευματοποιούς τῆς Β' κατηγορίας, ὧν τὰ μηχανήματα εἶναι τοσοῦτον τέλει, ὥστε δύναται νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς κατεργασίαν καὶ ἀμυλώδων ὑλῶν. Ἴδου π. χ. τὸ μηχανήμα Champonnois, τὸ ὅποιον δύναται νὰ χρησιμεύσῃ καὶ διὰ σακχαρώδεις καὶ δι' ἀμυλώδεις ὑλας. Ὁ νόμος λέγει ἀφ' ἐνὸς εἰς τοὺς οἰνοπνευματοποιούς τῆς Β' κατηγορίας «προμηθευθῆτέ το» καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον «καταδικασθὲν αὐτοῦ!» Καὶ περὶ τίνας, νομίζετε, πρόκειται; Πρόστιμον 1000 δραχμῶν! — Ἀνακαλύπτεται ἐν τῇ κατοικίᾳ των, ἐν ἣ συνήθως ἔχουν καὶ τὰ ἐργαστήριά των οἱ οἰνοπνευματικοὶ τῆς Α' καὶ Β' κατηγορίας, σίτος διὰ τὰς οἰκογενεῖας των, κριθὴ διὰ τὰ κτήνη των; Πρόστιμον 1000 δρ. ! Ἄλλ' ἔστω· οἱ οἰνοπνευματικοὶ τῆς Β' κατηγορίας ἔλαθον κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ νόμου τὴν ἄδειαν νὰ ἀναμιγνύωσι μετὰ τῶν σακχαρώδων ὑλῶν των κριθὴν μέχρις 6 τοιῶν % . Εἰσῆγαγον μίαν ὀλίαν πλειότερον; Πρόστιμον 1000 δρ. ! Παραλείπω τοὺς διπλασιασμοὺς τοῦ ἐπιβαλλομένου συγχρόνως κατ' αὐτῶν φόρου τῆς Γ' κατηγορίας.

Μεταξὺ πολλῶν περιπτώσεων, ἡ ἀναφερομένη εἰς τοὺς ποτοποιούς εἶναι βεβαίως ἡ ἀριεστερά. Ἐνῶ ὁ νόμος (ἄρθρ. 1 ἐδ. 6') φορολογεῖ αὐτοὺς ὡς οἰνοπνευματοποιούς τῆς Α' κατηγορίας, ἐντελῶς δὲ σιωπᾷ περὶ αὐτῶν ἐν τῇ ἐπιβολῇ τῆς φορολογίας ἐπὶ τῶν οἰνοπνευματοποιῶν τῆς Β' κατηγορίας, τοὺς ὑποχρεοῖ κατόπιν (ἄρθρ. 4), ἂν θέλωσι νὰ μεταβάλλωσι κατηγορίαν, νὰ ἀυξήσωσι τὰ μηχανήματά των ἢ νὰ προσθήσωσι νέα, νὰ ἐπιδώσωσι δηλώσιν πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, ὅπως λάθωσι τὴν ἄδειαν παρ' αὐτοῦ. Πρὸς τί, ἀφοῦ ὁ νόμος δὲν γνωρίζει ποτοποιούς Β' κατηγορίας καὶ δὲν ἐπιβάλλει παρὰ ἓνα μόνον φόρον εἰς αὐτούς; Μὴ νομίσῃ δὲ τις, ὅτι πρόκειται περὶ ἀπλῆς ἀκυρολεξίας, διότι οἱ μὴ συμμορφούμενοι πρὸς αὐτὴν ποτοποιοὶ τιμωροῦνται διὰ προστίμου 1000 δρ. καὶ διὰ τοῦ ὀκταπλοῦ τοῦ διὰ τῆς μὴ νέας δηλώσεως ἀποκρυπτομένου φόρου! Ποίου φόρου;

Παραλείπω τὴν διαδικασίαν τοῦ τοιοῦτου ποινολογίου (ἄρθρ. 11 τοῦ νέου νόμου καὶ 33 τοῦ παλαιοῦ). Ἀρκεῖ τὸ ἐξῆς

δειγμα, ἵνα δώσῃ τὴν γενικὴν ἔννοιαν. Ἠθώθη ὁ οἰνοπνευματοποιὸς ἐν τῷ πρώτῳ βαθμῷ τῆς δικαιοδοσίας; Δύναται ὁ δεύτερος βαθμὸς, τὸν ὅποιον κρατεῖ εἰς χεῖράς του ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, νὰ καταδικάσῃ τὸν ἀθωωθέντα εἰς τὸ πείσμα θεμελιώδους τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἀρχῆς. Ἐν τοιαύτῃ τῆς νομοθεσίας διασκευῇ δὲν πρόκειται πλέον περὶ δικαιοσύνης, ἀλλὰ περὶ δύο ἀντιδίκων, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἀσθενὴς ἀφίεται ἔρμαιον εἰς τὸν ἰσχυρόν.

Δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ εἰσέλθω εἰς τὰς λεπτομερεῖας τῶν διαφορῶν ἐπὶ τοῦ οἰνοπνεύματος φορολογικῶν συστημάτων, ἐπὶ τῆς χωρητικότητος τῶν ἀμβίκων, ἐπὶ τοῦ οἰνοπνευματικομένου φυρᾶματος διὰ τῶν ρευστοποιούντων αὐτὸ ἀγγείων, ἐπὶ τῶν πρώτων ὑλῶν, ἐπὶ τοῦ παραγομένου οἰνοπνεύματος, ἐπὶ τοῦ μονοπωλίου κλπ. Ἀλλὰ βεβαίως ὁ νομοθέτης δὲ ἐξέλεξε τὸν καταλληλότερον συνδυασμὸν αὐτῶν, παραδώσας τὴν οἰνοπνευματοποιητικὴν βιομηχανίαν εἰς τὸν ἀνταγωνισμὸν μετὰξὺ δύο τόσον ἀντικειμένων φορολογικῶν, τῆς ἐπὶ τῆς χωρητικότητος καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ παραγομένου προϊόντος. Πόσον ἀρμονικώτερον συνεδύασαν ἐν Γερμανίᾳ τὰ συναφῆ συστήματα τῆς χωρητικότητος τῶν κῆδων τῆς ζυμώσεως, διὰ τὸ ἐξ ἀμυλώδων ὑλῶν οἰνόπνευμα, καὶ τῆς χωρητικότητος τῶν ἀμβίκων καὶ φυραματικῶν ἀγγείων, διὰ τὸ ἐκ σακχαρώδων ὑλῶν!

Πολλὰ ἠδύνατο νὰ εἴπη τις περὶ τῆς ἐπὶ τῇ χωρητικότητι τῶν ἀμβίκων καὶ ἀνακαθαρτήρων φορολογίας τῶν οἰνοπνευματοποιῶν τῆς Α' καὶ Β' κατηγορίας. Ὡς τὴν ἐψήφισεν ὁ νομοθέτης, ἐλησμόνητε τὴν κυρίαν αὐτῆς βᾶσιν, τὸν χρόνον δηλαδή, καθ' ὃν ἡ ἐργασία των διαρκεῖ. Τί θὰ εἴπη φορολογία τῶν οἰνοπνευματοποιῶν ἀγγείων, ὅταν ταῦτα δὲν ἐργάζονται; Ὅταν τὸ μὲν ἐργάζεται καθ' ὅλον τὸ ἔτος, τὸ δὲ κατὰ ἓνα μῆνα, ποία δικαιοσύνη ἐπιβάλλει ἓνα φορολογικὸν εἶξιον; Δύναται ταῦτα νὰ εἶναι ἐλάχιστα διὰ τὴν νομοθετικὴν σφίξιν, δὲν εἶναι ὁμῶς καὶ διὰ τὴν βιομηχανικὴν οἰκονομίαν. Ἠδύνατο ὁ πρωθυπουργός, εἰσάγων τὸ τοιοῦτον φορολογικὸν σύστημα, νὰ ὤρεθη πολὺ ἐκ τῆς γερμανικῆς πρακτικῆς. Θὰ ἐβλεπε π. χ. ἐν αὐτῇ, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀμ-

δικαι, ότι ο χρόνος τῆς ἐργασίας εὐχερῶς ἐξικριβοῦται διὰ τῆς ἐν τῇ ἀργίᾳ τῶν παραδόσεως τῶν σεεπασμάτων αὐτῶν εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχήν. Δικτὶ ἐλησμόνησε τοὺς δημάρχους;

Κατ' ἀκριβείαν ἢ κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον ὀλοσπέρῃς καὶ κατὰ τὸν νέον νόμον μέχρι χωρητικότητος 150 ὄκ. ἀτέλεια τῶν ἀμβίκων εἶναι ψευδῆς ἀντίληψις τοῦ ἐν Γαλλίᾳ ἰσχύοντος θεσμοῦ, καθ' ὃν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς γαιοκτητὰς ἢ ἐκ τῶν σκκαχωρῶδων κερπῶν τῶν ἰδίων ἑαυτῶν κτημάτων παραγωγή οἴνοπνεύματος πρὸς χρῆσιν τῶν (bouilleurs de cru) ἄμα τὸ εἰσπράττειν εἰς ἐμπορίαν, καταλαμβάνεται ὑπὸ τῆς φορολογίας. Ὁ ἴδιος θεσμὸς ἀπαντᾶται καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, ὅπου τὸ δικαίωμα τοῦτο προσδιορίζεται μέχρι 50 λίτρων ἑνιαυσίως. Πῶς κατορθώθη νὰ ἀπωλεσθῇ ἢ περὶ ἰδίων κτημάτων, ἰδίων κερπῶν καὶ ἰδίαις χρήσεως βίας τοῦ γαλλικοῦ θεσμοῦ εἶναι αἰνίγμα, ἐκτὸς ἂν κρύπεται τι ὑπὸ τὴν τράπεζαν, ὅπερ, ἐν ᾧ τρόπῳ δίκαιεται ἢ Ἑλλάς, δὲν εἶναι καὶ ἐκ τῶν μάλλα ἀνεπίκτων.

Ἰνα κρίνη τις τὴν σημασίαν τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, ὅστις ὑπὸ τὸν ἐκτεθέντα φορολογικὸν συνδυασμὸν ἀπειλεῖ τὴν οἴνοπνευματοποιίαν τῆς Ἑλλάδος, ἀρκεῖ νὰ φαντασθῇ ἄρ' ἐνὸς τὴν παράταξιν τῶν φορολογουμένων οἴνοπνευματοποιῶν, ἐν τῇ ὁποίᾳ τὸ κινδυνωδέστερον σημεῖον κατέχει ἡ Γ' κατηγορία αὐτῶν, ἐφ' ᾧ καὶ τὸ ἄρθρ. 14 τοῦ νόμου τῆ διδῆι ἐνὸς μηνὸς προθεσμίαν ἵνα ἀποσυρθῇ τοῦ ἀγῶνος, καὶ ἄρ' ἑτέρου τὴν παράταξιν τῶν μὴ φορολογουμένων ἀμβικούχων. Ἐν Γαλλίᾳ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐξ ἰδίων γαιῶν οἴνοπνευματοποιῶν ἀνέβαινε εἰς 278,132 τῷ 1876. Ὑποτιθεμένου ὅτι καὶ παρ. ἡμῶν μόνον οἱ γαιοκτητὰς ἐπιδίδονται εἰς τὴν οἴνοπνευματοποιίαν τῶν ἀμβίκων 150 ὄκ., ἰδοὺ ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἢ Ἑλλάς, ἐν τῷ τοῦλάχιστον ἴσῳ πρὸς τὴν Γαλλίαν καταμερισμῷ τῶν γαιῶν τῆς, παραλειδομένη εἰς τὴν διάθεσιν 10,331 οἴνοπνευματοποιῶν! Μεθ' ὅλας τὰς παραυλάξεις κατὰ τῆς δολιεύσεως τοῦ σχετικοῦ νόμου ἐν Γαλλίᾳ, τὸ ὑπὸ τῶν τοιούτων οἴνοπνευματοποιῶν παραχθὲν οἴνοπνεύμα τῷ 1872 ὑπερέβητ' 45 ἑκατομ. λιτ. ἀπέθανε: 142 ἑκατ. λιτ., τὰς ὁποίας παρή-

γαγεν ἢ ἐπαγγελλματικὴ οἴνοπνευματοποιία. Ἡ ἀναλογία εἶναι 31.27 τοῖς $\frac{1}{100}$. Μεταξὺ τῶν 86 νομῶν τῆς Γαλλίας εἰς 31, δύναται τις νὰ εἴπῃ, κυριαρχεῖ ἡ οἴνοπνευματοποιία τῶν γαιοκτητῶν καί εἰς 13 ἢ τῶν κυρίως ἐπαγγελλματιῶν. Τῷ 1886 ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. Sadi-Carnot, προτείνων τὸν περιορισμὸν τῆς ἀτελείας τῶν γαιοκτητῶν οἴνοπνευματοποιῶν εἰς μόνον 25 λίτρας οἴνοπνεύματος ἑνιαυσίως, ὑπελόγηεν εἰς 20 ἑκατομ. φρ. τὸ ἐκ τοῦ μέτρου τούτου δυνάμενον νὰ προκύψῃ νέον ἔσοδον τοῦ κράτους. Ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἢ Ἑλλάς ἠδύνατο ἐκ τῆς πηγῆς ταύτης νὰ ἀποβλέψῃ εἰς δημόσιον ἔσοδον 1 $\frac{1}{10}$ ἑκατομμυρίου.

Ὅταν ἀναλογισθῇ τις, ὅτι ἐν γένει ἐκ τοῦ φόρου τοῦ οἴνοπνεύματος εἰσπράττονται ἑνιαυσίως ἐν Ρωσίᾳ 615 ἑκατομ. φρ., ἐν Ἀγγλίᾳ 500 ἑκατ., ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις 400 ἑκατομ., ἐν Γαλλίᾳ 260 ἑκατομ., εὐλόγως ἠδύνατο νὰ ἀπορήτῃ πῶς οὐδὲ εἰς $\frac{1}{2}$ ἑκατομ. κατορθόνα νὰ ἀποβλέψῃ ἢ Ἑλλάς. Ὅταν, κατὰ τὸν Stourm, καθ' ἑκάστον κάτοικον αἱ δημόσιαι ἀπὸ τοῦ οἴνοπνεύματος εἰσπράττειν ἀναβαίνουσι κατὰ μέσον ὄρον εἰς φρ. 13 ἐν Ἀγγλίᾳ, 11.80 ἐν Ὀλλανδίᾳ, 7.50 ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, 6.35 ἐν Γαλλίᾳ, 6.40 ἐν Ρωσίᾳ, 3.65 ἐν Βελγίῳ, 1.75 ἐν Γερμανίᾳ, 1.11 ἐν Αὐστρίᾳ, δικτὶ ἐν Ἑλλάδι νὰ εἶναι μόνον λεπτὰ 21; Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀριθμῶν δὲν πρέπει νὰ συναγῆγη τις, ὅτι ὅσα πλείοτερα εἰσπράττει ἢ ἐπικράτεια ἀπὸ τὸν φόρον τοῦ οἴνοπνεύματος, τόσα πλείοτερον ὁ λαὸς αὐτῆς οἴνοπνευματοποιεῖ. Γνωστὸν εἶναι ἐκ τῆς καταστατικῆς, ὅτι κατὰ μέσον ὄρον ἢ ἑνιαυσία καθ' ἑκάστον κάτοικον κατανάλωσις οἴνοπνεύματος ἀναβαίνει εἰς 10 λίτρας ἐν Γερμανίᾳ, 8 ἐν Δανίᾳ, 5 ἐν Βελγίῳ, 3.83 ἐν Γαλλίᾳ, 3.32 ἐν Ρωσίᾳ, 2.67 ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἐνῷ λοιπὸν ὁ γερμανὸς οἴνοπνευματοποιεῖ 2 $\frac{1}{2}$ φορὰς πλείοτερον τοῦ γάλλου καὶ 3 $\frac{1}{2}$ φορὰς πλείοτερον τοῦ ἀγγλοῦ, φορολογεῖται εἰς τὸ ὄγδον τοῦ ἀγγλοῦ καὶ εἰς τὸ τέταρτον τοῦ γάλλου περίπου.

Ἡ κυρία βία τῶν μεγάλων ἀπὸ τοῦ οἴνοπνεύματος δημοσίων εἰσπράττειν ὀφείλεται ἰδίως εἰς τὴν φορολογικὴν μα-

νάδα. Καθ' ἑκατόλιτρον ὁ φόρος τοῦ οἴνοπνεύματος ἀναβαίνει ἐν Ἀγγλίᾳ εἰς φρ. 477.19, ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις εἰς 245.36, (μετὰ τὸν πόλεμον τῆς ἐνώσεως εἶχεν ἀναβῆ εἰς 545.26), καὶ ἐν Γαλλίᾳ εἰς 156.25. Βεβαίως τοιαῦται φορολογικαὶ μονάδες εἶναι ἱκαναὶ νὰ προξενήσωσιν ἐκπληξιν. Ἐφ' ἑκάστης λίτρας οἴνοπνεύματος φόρος 6 δρ. ἐν Ἀγγλίᾳ! Ἐν τούτοις αἱ 2 δρ. τῆς γαλλικῆς φορολογίας δὲν ἀπέχουσι πολὺ τῆς 1 $\frac{1}{2}$ δρ., τὴν ὅποιαν ἐψήφισεν ὁ Ἕλληνας νομοθέτης τῇ 28 Μαΐου 1887 κατ' ὅσον διὰ τὴν Γ' κατηγορίαν τῆς οἴνοπνευματοποιίας. Καὶ μολονότι ἡ καταστατικὴ δὲν ἐθεβαιώσεν ἀκόμη ἐν Ἑλλάδι τὸ ὑφ' ἑκάστου κατοικοῦ αὐτῆς ἐνιαυσίως κατὰ μέσον ὄρον καταναλισκόμενον οἴνοπνευμα, ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν 1 λίτρα κατὰ κεφαλὴν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὑπερβολικὸς ἀριθμὸς. Ὅθεν πρὸς 2 δραχ., ὁ φόρος κατὰ τὸ γαλλικὸν σύστημα, ἰδοὺ δημόσιον ἐν Ἑλλάδι ἔσδον 4,374, 400 δραχ. κατ' ἔτος. Καταβιβάσατε τὸν φόρον εἰς 1 δραχ. καὶ ἰδοὺ πάλιν πλεόν των 2 ἑκατομμυρίων. Ὁ εἰδικὸς οὗτος ὑπολογισμὸς δύναται νὰ καταταχθῆ εἰς τὴν τελευταίαν βαθμίδα τῆς ἐπομένης ἀναλογικῆς κλίμακος ἐπὶ των ἀπὸ τοῦ οἴνοπνεύματος εἰσπράξεων ἐν ἄλλαις ἐπικρατείαις. Ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς θὰ εἰσπράττειν ἐνιαυσίως ἡ Ἑλλὰς κατὰ τὸ ἀγγλικὸν σύστημα 28.4 ἑκατομ. φρ., κατὰ τὸ γαλλικὸν 13.8 ἑκατομ. κατὰ τὸ βελγικὸν 7.9 ἑκατομ., κατὰ τὸ γερμανικὸν 3.8 ἑκατομ. κατὰ τὸ ἀυστριακὸν 2.4 ἑκατομ.

Δὲν εἰξεύρω ἂν ὑπάρχη ἄλλη φορολογία, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ ἠθικὴ νὰ συνδέηται τόσον στενῶς μετὰ τῆς φορολογικῆς τέχνης, ὅσον ἡ ἐπὶ τοῦ οἴνοπνεύματος. Εἶναι δηλητήριον τόσον ἐλευστικὸν καὶ συγχρόνως τόσον καταστρεπτικόν! Ἡ παρατηρούμενη ἐκλυσίς των ἠθικῶν, πνευματικῶν καὶ σωματικῶν δυνάμεων, ἐν τῇ ὁποίᾳ διακρίπει ἡ χρυσὴ νεολαία καὶ τόσον ἐκ τοῦ παραδείγματός της κινδυνεύει ἡ σιδηρᾶ νεολαία, οφείλεται κατὰ μὲγα μέρος εἰς τὰς καταστροφὰς, τὰς ὁποίας τὸ οἴνοπνευμα, ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, δημιουργεῖ. Ὅσον πολλαπλασιάζεται ἡ κατανώλιωσις αὐτοῦ, τόσον αὐξάνει τὸ ἐγκλημα καὶ ἡ παραφροσῆν. Ἐκ των προσημειωθέντων κρατῶν θὰ

λάβω ἐν παραδείγματι τὰ περισσῶντα τὴν μείζονα κατανώλιωσιν οἴνοπνεύματος, καὶ τὰ σχετικὰ αὐτοῖς διδόμενα τῆς πρὸς τὸ ἰσχύτως συγκροτηθὲν Διεθνὲς ἐπὶ τοῦ ἀλκοολισμοῦ Συνέδριον ἐθέσειωσ τοῦ κ. Yvernès. Γερμανία: 1 ἐργαστάσιον οἴνοπνευματοποιίας πρὸς 928 κατοίκους τῷ 1887, κατὰδικοὶ ἐπὶ ἐγκλήμασι 329,968 τῷ 1882 καὶ 359,357 τῷ 1887 φρενοβλαβεῖς ἐν Πρωσσίᾳ 55,088 τῷ 1871 καὶ 66,345 τῷ 1880, ἐν Σαξωνίᾳ 5,275 τῷ 1871 καὶ 7,294 τῷ 1885. — Δανία: 3,492 οἴνοπνευματοπωλεῖα τῷ 1860 καὶ 10,105 τῷ 1880 (1 πρὸς 194 κατοίκους), κατὰδικοὶ ἐπὶ ἐγκλήμασι 12,520 τῷ 1875 καὶ 18,212 τῷ 1880, φρενοβλαβεῖς 3,884 τῷ 1870 καὶ 5,865 τῷ 1880. — Βέλγιον: 136,000 οἴνοπνευματοπωλεῖα (1 πρὸς 43 κατοίκους) αὐξήσαντα ἀπὸ τοῦ 1862—1880 κατὰ 44 τοὶς $\frac{0}{10}$, κατὰδικοὶ ἐπὶ ἐγκλήμασιν 99,165 τῷ 1872 καὶ 168,230 τῷ 1887, φρενοβλαβεῖς 8,240 τῷ 1868 καὶ 10,020 τῷ 1878.

Βεβαίως δὲν δύναται τις μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας νὰ ὀρίσῃ τὴν ἀναγκαίαν σχέσιν μεταξὺ τοῦ οἴνοπνεύματος, τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς παραφροσῆς, ἀλλ' οἱ ἀνωτέρω ἀριθμοὶ εἶναι ἐξόχως ἐνδεικτικοί. Πόσον διαφέρει ἡ ἔννοια των ἀριθμῶν τῆς Νορβηγίας! Καταργηθείσης, λέγει ὁ Broch, τῆς δι' ἀμβικῶν φορολογίας τοῦ οἴνοπνεύματος τῷ 1840, ἡ μέση κατὰ κεφαλὴν κατανώλιωσις αὐτοῦ ἀπὸ 8 λιτρῶν τῷ 1833 κατέβη εἰς 5 τῷ 1843, εἰς 3.15 τῷ 1854, εἰς 2.8 τῷ 1873, εἰς 1.4 τῷ 1887. Τὰ οἴνοπνευματοπωλεῖα ἀπὸ 1,107 τῷ 1879 κατέβησαν εἰς 909 τῷ 1888, οἱ κατὰδικοὶ ἐπὶ ἐγκλήμασιν ἀπὸ 3,593 τῷ 1882 εἰς 2,803 τῷ 1885, οἱ φρενοβλαβεῖς ἀπὸ 761 τῷ 1884 εἰς 703 τῷ 1887. — Πόσον ὠραῖον τὸ κατόρθωμα τοῦ Mathew, ὅταν εἰς ἄνθρωπος αὐτός ἐκίνησε σταυροφορίαν κατὰ τοῦ λυμνισμένου τὴν πατρίδα τοῦ οἴνοπνεύματος! Ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἰσχυροῦ κηρύγματός του, ἀπὸ 322 ἑκατομ. ἑκατολίτρων, τὰ ὅποια κατανώλισεν ἡ Ἰρλανδία τῷ 1838, κατέβη εἰς 283 τῷ 1839 εἰς 193 τῷ 1840, εἰς 168 τῷ 1841.

Ἐξ ὧν ἤδη ἐξέθεσα δύναται ἕκαστος νὰ συναγάγῃ πό-

σον ἔσχατος φορολογικὴ ὕλη εἶναι τὸ οἰνόπνευμα. «Δὲν ὑπάρχει, λέγει ὁ Rochard, νομιμότερος φόρος ἐκείνου ὅστις βαρύνει τὸ ἐλάττωμα, συγχρόνως εἶναι καὶ σωτηριωδέστερος· ἐὰν ἡ κατανάλωσις μὲν ἢ αὐτὴ, κερδίζει ὁ δημόσιος θησαυρὸς· ἐὰν ἐλαττοῦται, κερδίζει ἡ δημοσία ὑγίεια.»

Ὅταν τὸ Ἀγγλικὸν Κοινοβούλιον ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Γλάδστωνος τῷ 1860 ἀνεβίβαζε τὸν φόρον τοῦ οἰνόπνευματος ἀπὸ φρ. 385.87 εἰς 477.16 κατὰ ἑκατόλιτρον, ἢ ἐν Ἀγγλίᾳ κατανάλωσις αὐτοῦ ἀπὸ 787,760,000 λιτρῶν τῷ 1852 ἀνέβη εἰς 906,000,000 τῷ 1885, ἀναβιβάσασα τὰς ἀπ' αὐτοῦ δημοσίας εἰσπράξεις ἀπὸ 301 ἑκατομ. φρ. τῷ 1852 εἰς 476 1/2 ἑκατομ. τῷ 1882, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἐν τῇ αὐτῇ περιόδῳ ἡ κατανάλωσις τῶν ὑγιεινῶν ἐροδίων τῆς ζωῆς ἔλαβε πολὺ μείζονα διαστάσεις· ἡ τοῦ οἴνου ἀπὸ 288,148 ἑκατόλιτρα ἀνέβη εἰς 624,977, ἢ τοῦ κκαίου ἀπὸ 1,512,000 χιλιόγραμμα εἰς 6,624,000, ἢ τοῦ τείου ἀπὸ 24,840,000 εἰς 82,734,000 κλπ. Ἡ γλῶσσα τῶν ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ μίστων ὄρων εἶναι ἐνδεικτικωτέρα, διότι κατὰ προϋῶσαν πρόδον ἀπὸ τοῦ 1852 μέχρι τοῦ 1885 ἢ καθ' ἕκαστον κάτοικον τῆς Ἀγγλίας ἐνιαυσία κατανάλωσις ἠλαττώθη μὲν ἐπὶ τοῦ οἰνόπνευματος ἀπὸ 2.86 λιτρῶν εἰς 2.49, ἠύξησε δὲ ἐπὶ τοῦ οἴνου ἀπὸ 1.04 λιτ. εἰς 1.72, τοῦ κκαίου ἀπὸ 5 ἰ γρμ. εἰς 190, τοῦ τείου ἀπὸ 898 γρμ. εἰς 2,278, ἐξ οὗπερ καὶ τὸ φιλανθρωπικὸν ἐν ἔτει 1882 κήρυγμα τοῦ Γλάδστωνος πρὸς τὸν Ἀγγλικὸν λαόν, ὅτι αἱ κατανάλωσις τοῦ τείου βαδίζει μετὰ τοσαύτης σταθερότητος, ὥστε, ἐὰν μίαν ἡμέραν τὸ οἰνόπνευμα εὖρη τὸν αὐθέντην του, βεβαίως τὸ τείον θὰ εἶναι ὁ νικητὴς του».

Ἐθιξ ἐν τοῖς ἀνωτέρω διάφορα θέματα τῆς θεωρητικῆς καὶ ἐφαρμοσμένης ἐπιστήμης. Ἐγκεῖται εἰς τὸν χαρακτῆρα τῶν φορολογικῶν ζητημάτων ἡ γενικὴ ἔρευνα τῆς κοινωνικῆς ἀρμονίας. Δυστυχῶς εἰς τὰς χεῖρας τῆς κυβερνώσης τὴν Ἑλλάδα σχολῆς ἡ ἀρμονία αὕτη εἶναι χίμαιρα. Δὲν ἦτο δυνατόν ὁ φόρος τοῦ οἰνόπνευματος νὰ ἔχη διάφορον πρὸς τὰ λοιπὰ ἔργα τῆς τύχης. Ἐνῶ ἐν ἄλλαις ἐπικρατείαις συμβαδίζουσιν

ἐπὶ τοῦ οἰνόπνευματος αἱ ἐκ πρώτης ὕψεως ἄκραι ἐναντιότητες, τὰ μεγάλα δηλαδὴ ἐξ αὐτοῦ μέχρι τοῦ τετάρτου καὶ ἐπέκεινα τοῦ προϋπολογισμοῦ ἔσοδα διὰ τὴν δημοσίαν οικονομίαν καὶ ἢ μᾶλλον αὐστηρὰ πρόνοια κατὰ τῆς καταχρήσεως αὐτοῦ διὰ τὴν δημοσίαν ὑγίειαν, ἐν Ἑλλάδι ἡ φορολογικὴ ἐπὶ τοῦ οἰνόπνευματος νομοθεσία ἀπέληξεν εἰς τρία ἀποτελέσματα τὰ ἐξῆς: καταστροφή τῆς σπουδαίας οἰνόπνευματοποιητικῆς βιομηχανίας, ματαιώσεις σημαντικωτάτου ἐξ αὐτῆς πόρου τοῦ δημοσίου θησαυροῦ καὶ ἀχαλίνωτος ἐξόρμησις φροβερωτάτου ἐχθροῦ ἀνὰ μέσον τῆς κοινωνίας.

Νὰ πληροῦται ὁ δημόσιος θησαυρὸς καὶ συγχρόνως νὰ προάγῃται ἡ κοινωνικὴ εὐεξία, εἶναι τέχνη, τῆς ὁποίας τὴν ζύμην οὐδέποτε θὰ χωνεύσουν οἱ ἄνθρωποι τῆς κυβερνώσης τὴν Ἑλλάδα σχολῆς. Ἐπὶ πότων θεμάτων εἶναι χωλὴ αὕτη! Τὸ δεινότερον εἶναι, ὅτι δὲν ἔχει συνείδησιν τῆς θέσεώς της. Πέριξ αὐτῆς πλανᾶται, φανερῶς ἢ λεληθότως, ἡμερόβιον χάος. Ἐλπίζω, ὅτι τοῦτο δὲν θὰ προεξορλήσῃ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ὅτι ἀπ' ἐναντίας θὰ χρησιμεύσῃ εἰς νέους ἀρίζοντας αὐτῆς.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΑΙΑ ΒΑΡΝΗΣ

Ἐκ τῆς ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως» δημοσιευθείσης ἀπὸ 28 ἰουνίου 1889 ἐκθέσεως τοῦ ἐν Βάρνῃ προξενείου τῆς Ἑλλάδος, πληροφοροῦμεθα τὰ ἐξῆς περὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτικῆς κινήσεως τοῦ ἰδιαιτέρως σημαντικοῦ τούτου τμήματος τῆς Βουλγαρίας:

Ὁ λιμὴν τῆς Βάρνης εἶναι ὁ σπουδαιότερος πάντων τῶν κατὰ τὴν Μαύρην θάλασσαν λιμένων τῆς Βουλγαρίας, ἐξακολουθῆσει δὲ ταιαύτης ὡν σημασίας μέχρι περὶ τὴν ἑξῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Πύργου-Ταμπόλοως-Σούμλας, ὅποτε ὁ λιμὴν Πύργου προσκτῆσεται ἀνωτέραν σπουδαιότητα καὶ ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν, καὶ μέχρι τῆς κατὰ τὴν Τζερναβόδαν γεφυρώσεως τοῦ Δουνάβιως, δι' ἣς

καί ἡ ὑπολειπομένη ὡς ταχυδρομικοῦ σημείου ἐπικαιρότης τῆς Βάρνης ἐκλείπει.

Πρὸ τῆς συνενώσεως τῶν πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ Θεσσαλονικίαν σιδηροδρόμων, ὡς γνωστόν, ἡ ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία Ἀνατολῆς καὶ Εὐρώπης διήρχετο διὰ Βάρνης, μετὰ τὴν ἔνωσιν τῶν γραμμῶν τούτων ἡ ἐξυπηρετοῦσα τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἀτμοπλοικὴ γραμμὴ, ἡ δις τῆς ἑβδομάδος ἐκτελοῦσα πλοῦς μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Βάρνης, ἔπαυσε καὶ ἐπανελήθη μὲν μετὰ τινα χρόνον χάριν τῆς κοινωνίας τῆς Ρουμανίας καὶ τῶν ἀνατολικωτέρων χωρῶν τῆς Αὐστρουγγαρίας, ἀλλ' ἑβδομαδικῶς. Ἡ γραμμὴ αὕτη ἐξυπηρετεῖται διὰ τῆς ἐνταῦθα προσεγγίσεως τῶν ἀτμοπλοίων τοῦ Αὐστρουγγαρικοῦ Λόγδ τῆς γραμμῆς Κωνσταντινουπόλεως-Δουνάβεως. Διὰ τῆς κατὰ τὴν Τζεβχανόβαν γεφυρώσεως τοῦ Δουνάβεως, καὶ ἐὰν μάλιστα ἡ ἐν Οὐγγαρίᾳ ἐλάττωσις τῶν διόδων ἐπικταθῆ καὶ ἐπὶ τῶν σιδηροδρόμων τῆς Ρουμανίας, ἡ νῦν ταχυδρομικὴ γραμμὴ Βάρνης παύει, καθ' ὅσον ἡ πεντάωρος ὑπὲρ τῆς Βάρνης διαφορά θαλασσίου πλοῦ καλύπτεται ὑπὸ τοῦ ταχύτερου καὶ ἀνετωτέρου σιδηροδρομικοῦ ταξιδίου, τοῦ μὴ διακοπτομένου πρὸς διάβασιν τοῦ Δουνάβεως, ὡς συμβαίνει νῦν ἐν Γιουργέβω, καὶ ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντῶν ἀκόπου καὶ ἀσφαλτοῦς ἐπιβιβάσεως ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ἐν ὄρῳ χειμῶνος, ἣτις καθίσταται προβληματικὴ καὶ ἀνέφικτος ἐν Βάρνη, ἥς ὁ ὄρμος προσβάλλεται ὑπὸ τῶν ΒΑ ἀνέμων.

Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἄνω μνημονευμένων ἔργων ὁ λιμὴν τῆς Βάρνης θέλει μὲν ἀποβάλλει τὴν θέσιν τοῦ πρώτου τῆς Βουλγαρίας λιμένος, ἀλλ' ἔσεται οὐχ ἥττον ὁ λιμὴν μιᾶς τῶν ἐμπορικωτάτων τῆς ἡγεμονίας πόλεων, τῆς δευτερευούσης τοῦ κράτους, τῆς ἐκλεχθείσης διὰ τὴν θερινὴν καὶ φθινοπωρινὴν διαμονὴν τοῦ ἡγεμόνος καὶ χρησιμεύουσας ἄρ' ἐνὸς ὡς σημεῖον συγκεντρώσεως τοῦ πλείστου τῶν προϊόντων τῆς παραγωγῆς τῆς ΒΑ Βουλγαρίας καὶ ἄρ' ἑτέρου ὡς ὄρμητῆριον τῆς πρὸς τὴν ἑσωτερικὴν τῆς Βουλγαρίας ἐξαπλώσεως τοῦ πωλιτισμοῦ καὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν παρακολουθημάτων τῆς εὐημερίας. — Ὁ συνημμένος πίναξ τῆς κινήσεως τῆς ἐμπορικῆς

ναυτιλίας ἀπὸ τοῦ 1880—1888, ἀποδείκνυσιν, ὅτι ἡ ἐμπορικὴ κίνησις τῆς πόλεως ταύτης μικρὸν ἐπηρεάσθη ὑπὸ τῶν πολιτικῶν μεταβολῶν καὶ ὑπὸ τῆς ἐπικρατούσης ἐνταῦθα πολιτικῆς ἐκκενρότητας, ἡ δὲ παρατηρουμένη μικρὰ σχετικῶς διακύμανσις ὀφείλεται εἰς τὴν ἀύξομείωσιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς τῆς χώρας καὶ εἰς τὴν τοῦ ποσοῦ τῶν πολεμικῶν προμηθειῶν τῆς Κυβερνήσεως. Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου παρελείφθη ἡ ὑπὸ τουρκικὴν σημαίαν ναυτιλία, ὡς μικρὰ καὶ μὴ παρουσιάζουσα μεταβολάς, ἐνασχολουμένη ἀποκλειστικῶς εἰς μεταφορὰν τῶν προϊόντων τῆς τουρκικῆς αὐτοκρατορίας, ξυλείας καὶ δημητριακῶν. Τουρκικὴν σημαίαν ἔφερε τὸ μικρὸν ἀτμόπλοιον «Δαμασκηνή», τὸ νῦν ἀντικατασταθὲν ὑπὸ τοῦ μεγαλειτέρου ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν «Κόμη», τὸ ἐργασθὲν μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν λιμένων τῆς Βουλγαρίας: τουρκικὴν σημαίαν φέρουσι καὶ τὰ τακτικὰς γραμμὰς τηροῦντα μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Βάρνης ἀτμόπλοια τῆς εταιρίας τοῦ Αἰγίου, ἅτινα ἤρξαντο τοὺς ἐνταῦθα πλοῦς καὶ προσεγγίσεις ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῆς γραμμῆς τῶν ρωσικῶν ἀτμοπλοίων κατὰ τὸ 1886, ὅτε ἐγκατέλειψαν τὴν Βουλγαρίαν οἱ Ρῶσοι πρόξενοι.

Ἡ ἑλληνικὴ σημαίαν ἀντιπροσωπεύεται, εἰς τὴν ἐνταῦθα ἐμπορικὴν κίνησιν, κυρίως ὑπὸ τῆς ἱστοφόρου ναυτιλίας, μεταφερούσης ἐνταῦθα, ὡς καὶ τὰ ὑπὸ ἄλλας σημαίας ἱστοφόρα, ἄλλατα ἰταλικὰ, πετρίλαια ρωσικὰ καὶ χαρούπια, παραλαμθανούσης δὲ ἐντεῦθεν δημητριακοῦς καρποῦς διὰ τοὺς ἰταλικοὺς ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον λιμένας. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ ἡμετέρα ἱστοφόρος ναυτιλία εἰργάσθη μετὰ τοῦ οἴκου Sivaculuga e Assereto, τοῦ κυρίου τῆς ἐμπορικῆς ταύτης ἐπωνυμίας κ. Giovanni B. Assereto, ἐπιτίμου ὑποπροξένου τῆς Ἰταλίας, προτιμῶντος τὴν ἡμετέραν πάσης ἄλλης ἱστοφόρου ναυτιλίας. Ἡ ἱστοφόρος ναυτιλία δὲν δύναται νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸ εἶδος τοῦ ἐμπορίου, ὅπερ μετέρχονται οἱ ἡμέτεροι ἐνταῦθα ἔμποροι, αἵτινες ἐνεκα τούτου μεταχειρίζονται τὴν ἀμῆρη καὶ σπανίως τὴν ἱστοφόρον. Τὰ ὀλίγα ἑλληνικὰ ἀτμοκίνητα, τὰ ἐργασθέντα ἐνταῦθα, ἀνήκουσιν εἰς τοὺς κ. II.

Βαλλικόων, Φώκικων και Μήκων και Θεοφιλάτους, τὰ τοῦ πρώτου δὲ, τὰ καὶ πλείονα, παρέλαβον δημοτικὸς καρπούς δι' Ἀγγλίαν. τὰ δὲ λοιπὰ διὰ διαφόρους λιμένας.

Τὰ αὐστριακὰ Λόυδ, πλὴν τῆς διακοπίσης ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας, ἠσχολήθησαν καὶ ἀσχολοῦνται εἰς τὸ εἰσαγωγικὸν ἔμποριον ἀποικιακῶν, μετᾶλλων καὶ προϊόντων πρωτίστως αὐστριακῆς προελεύσεως καὶ παραγωγῆς, ἀπεκόμισαν δ' ἐντεῦθεν διὰ Κωνσταντινούπολιν καὶ Εὐρώπην ἄλευρα, ὄσπρια, σιτηρὰ, δέρματα, ἔρια, ζῶα, πτηνὰ καὶ ὄα. Τὰ αὐτὰ εἶδη, ἅτινα καὶ διὰ τῶν αὐστριακῶν εἰσῆχθησαν, ἄλλων ὅμως προελεύσεων, μετέφερον ἐνταῦθα τὰ ἐπίσης βουλγαρικὰ προϊόντα ἀποκομίσαντα διὰ Κωνσταντινούπολιν καὶ ἄλλους τῆς μεσογείου λιμένας ἀτμόπλοια τῆς ἐταιρίας τοῦ Αἰγαίου καὶ ἡ «Δαμασκηνή» τὰ διαδεχθέντα καὶ κατὰ τὸ πλείστον συνεχίσαντα τὰς πράξεις τῆς ρωσικῆς ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας. Τὰ ἀγγλικὰ ἀτμόπλοια εἰσπομίζουσι ἀγγλικὰ προϊόντα τέχνης καὶ βιομηχανίας, γιανθρακας, ὄπλα καὶ πολεμοφόδια βελγικῆς προελεύσεως, ἀποκομίζουσι δὲ γαννήματα ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον δι' Ἀγγλίαν. Τὰ ἰταλικὰ προσεγγίζουσι ἐνταῦθα πρὸς φόρτωσιν αἴτου. Τὰ γαλλικὰ εἰσπομίζουσι ὀλίγα γαλλικὰ ἔμπορεύματα, ἀποκομίζουσι δὲ διὰ Μασσαλίαν καὶ τοὺς μεταξὺ λιμένας αἴτου, πτηνὰ καὶ ὄα. Τὰ ρωσικὰ ἠσχολοῦντο εἰς μεταφορὰν ρωσικῶν καὶ εὐρωπαϊκῶν προϊόντων καὶ εἰς ἀποκόμισιν δημοτικῶν. Τὰ δὲ βελγικὰ καὶ γερμανικὰ ἀπεβίβισαν ἐνταῦθα μηχανικὰ καὶ πολεμοφόδια.

Διὰ τῶν ἐργασθέντων τὸ ἔτος 1888 ἐν τῷ λιμένι Βάρνης πλοίων καὶ ἀτμοπλοίων εἰσῆχθησαν ἐνταῦθα ἔμπορεύματα ἀξίας 14,713,083 φράγκων, διαιρούμενα κατὰ τόπον προελεύσεως ὡς ἐξῆς: Ἐξ Αὐστρουγγαρίας 2,006,470, ἐξ Ἀγγλίας 6,873,439, ἐκ Βελγίου 347,325, ἐκ Γερμανίας 417,769, ἐξ Ἑλλάδος 192,715, ἐξ Ἰταλίας 233,083, ἐκ Ρουμανίας 24,959, ἐκ Ρωσίας 581,540, ἐκ Σερβίας 98, ἐκ Τουρκίας 2,530,660, ἐκ Γαλλίας 1,177,629, ἐξ Ὁλλανδίας 47, ἐξ Ἑλβετίας 427,348.

Ἡ Ἀγγλία κατέχει ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τὴν πρώτην

θέσιν, μετ' αὐτήν, ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν εἰδῶν τέχνης καὶ βιομηχανίας, ἔρχεται ἡ Αὐστρουγγαρία καὶ μετὰ ταύτην ἡ Γαλλία. Ἡ Γαλλία ὑστερεῖ τῶν δύο ἄλλων βιομηχανικῶν χωρῶν, μὴ δυναμένη νὰ συναγωνισθῇ μετ' αὐτῶν διὰ τὴν κρείσσονα ποιότητα τῶν ἔμπορευμάτων αὐτῆς, τῶν διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀνωτέρας ἀξίας καὶ μὴ προσιτῶν πᾶσι καὶ διὰ τὴν ἐπιβάρυνσιν αὐτῶν δι' ἀνωτέρων ναύλων. Ἡ Τουρκία κατέχει τὴν δευτέραν θέσιν ὡς πρὸς τὴν ἐν γένει εἰσαγωγὴν· τὰ ἐκ Τουρκίας εἰσάχθέντα εἰσὶ προϊόντα τοῦ εἶδους, ὀλίγα βιομηχανικά, ὡς σάπων καὶ βυρσοδεψικά, τὰ δ' ἄλλα προϊόντα ξένης βιομηχανίας ἐκ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐναποθηκευμένων.

Ἡ Ἑλλὰς κατέχει μίαν τῶν τελευταίων βαθμίδων εἰς τὴν κλίμακα τῆς εἰσαγωγῆς. Τὰ προϊόντα τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν βιομηχανίας εἰσὶν ὀλίγα καὶ οὐχὶ τοιαῦτα, ὥστε νὰ δύναται νὰ συναγωνισθῶσι πρὸς τὰ τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Ἀγγλίας. Ἐκ τῶν βιομηχανικῶν ἡμῶν προϊόντων μόνον τὰ νήματα, τὰ κατεργασμένα δέρματα καὶ τὰ βαμβακικὰ ὑφάσματα δύναται νὰ εὐρωσι τοποθέτησιν ἐνταῦθα, τὰ νήματα ὡς καλλιτέρας ποιότητος τῶν ἐνταῦθα εἰσαγομένων ἀγγλικῶν, τὰ κατεργασμένα δέρματα ὡς ἀνωτέρας ποιότητος τῶν χιαικῶν καὶ πολὺ εὐωτότερα τῶν γαλλικῶν καὶ τὰ βαμβακικὰ ὑφάσματα ὡς στερεώτερα τῶν μεθ' ὧν συναγωνισθῆσονται εὐωτοτέρων ἀγγλικῶν καὶ αὐστριακῶν. Ἀπόπειρα εἰσαγωγῆς ἐνταῦθα γεωργικῶν ἐργαλείων τῶν ἐν Ἑλλάδι μηχανουργείων ἔσται εὐκαταία, ἐὰν μάλιστα δύναται νὰ ὑποστῶσι τὸν συναγωνισμὸν τῆς οὐγγρικῆς βιομηχανίας, καθ' ὅσον ἡ πιθανὴ ἐξάπλωσις τῆς μόλις νῦν ἀρχομένης χρήσεως τῶν γεωργικῶν ἐργαλείων καὶ μηχανημάτων ἐνταῦθα ὑπόσχεται σπουδαιότητα κατανάλωσιν τοῦ εἶδους τούτου. Δύο ἄλλα εἶδη τῆς ἡμετέρας βιομηχανίας δύναται νὰ ἐξοδευθῶσιν, ὁ σάπων καὶ τὰ στεάτινα κηρία, ἐὰν κατασκευάζωνται εἰς εἰδικὴν διὰ τὸ ἐξωτερικὸν ποιότητα, ἵνα δύναται νὰ συναγωνίζωνται ὁ μὲν σάπων πρὸς τὸν ἐνταῦθα κατασκευαζόμενον ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Φορτοῦνα καὶ τὸν ἐκ Λέσβου εἰσαγόμενον, τὰ δὲ πρὸς τὰ ἐν-

ταῦθα εἰσαγόμενα βελγικὰ, αὐστριακὰ καὶ ρωσικὰ κατωτέρων ποιοτήτων.

Ἐκ τῶν προϊόντων τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν γεωργίας ἐξοδεύονται ἐνταῦθα αἱ ἐλαίαι, τὸ ἐλαιόλαδον, αἱ ξηραὶ ὀπώραι καὶ τὰ ἐσπεροειδῆ ἢ εἰσαγωγή ὅμως αὐτῶν εἶναι σχετικῶς περιορισμένη ἕνεκα τοῦ ἐπιτυχοῦς συναγωνισμοῦ τῶν αὐτῶν εἰδῶν τουρκικῆς προελεύσεως. Ἀμεσωτέρα μεταξύ Βουλγαρίας καὶ Ἑλλάδος συγκοινωνία θέλει συντελέσει εἰς πολλαπλασιασμόν τῆς ἐνταῦθα εἰσαγωγῆς καὶ καταναλώσεως τῶν εἰδῶν τούτων. Οἱ ἑλληνικοὶ οἴνοι εἰσὶ τιμῆς ἀνωτέρας τῶν καλῶν τοῦ τόπου τούτου οἴνων, χωρὶς νὰ ὦσιν οἴνοι πολυτελείας, ὡς οἱ γαλλικοὶ καὶ οἱ οὐγγρικοὶ· δυσκόλως κατ' ἀκολουθίαν θέλουσιν εὐρεῖ ἔδαφος καταναλώσεως ἐνταῦθα, τὰ δὲ ἑλληνικὰ οἴνοπνεύματα οὐδέποτε θέλουσι δυνηθῆ ἄνευ προστατευτικῶν νόμων νὰ συναγωνισθῶσι πρὸς τὰ ἐνταῦθα εἰσαγόμενα ἐκ Ρωσσίας, Αὐστρουγγαρίας, Ρουμανίας καὶ Ἰταλίας. Ἀρκούντως σπουδαία εἶναι ἡ εἰσαγωγή τοῦ θαλασσίου ἁλατος, ἧς σήμερον ἐπωφελεῖται ἀποκλειστικῶς ἡ ἰταλικὴ παραγωγή.

Κατ' εἶδη εἰσαχθέντα, τὴν πρώτην θέσιν κατέχουσι τὰ ὑφάσματα ἐν γένει, ἔτοιμα ἐνδύματα, πῆλοι κτλ., ὧν ἡ ἀξία ἀνῆλθεν εἰς 7,820,778 φράγκα· σημειοῦται δ' ἐνταῦθα καὶ ἡ ἀξία ἄλλων τινῶν εἰδῶν εἰσαχθέντων ἐκ τῶν μᾶλλον ἐνδιαφερόντων τῷ ἑλληνικῷ ἐμπορίῳ: δερμάτων κατεργασμένων 856,037, ὀπωρῶν 400,461, κηρίων, σάπωνος καὶ μυρωδικῶν 178,600, μηχανῶν καὶ ἐργαλείων 125,617.

Διὰ τῆς αὐτῆς ναυτιλίας ἐξήχθησαν ἐντεῦθεν κατὰ τὸ 1888 ἐμπορεύματα ἀξίας 11,630,055 φρ. λαβόντα τὰς ἐξῆς διευθύνσεις: δι' Αὐστρουγγαρίαν 65,592, Ἀγγλίαν 3,030,847, Βέλγιον, 145,407, Ἑλλάδα 147,392, Ἰταλίαν 670,545, Ρουμανίαν 670,122, Τουρκίαν 4,868,728, Γαλλίαν 2,701,422.

Ἡ ἐξαγωγή ἀποτελεῖται κυρίως ἐκ δημοτικῶν, αἴτου καὶ εἰς μικροτέρας ποσότητας ἀραβοσίτου καὶ ἄλλων γεννημάτων, ἐκ ζώων, ἐκ πτηνῶν καὶ ἐκ ζωικῶν οὐσιῶν. Ἡ βιομηχανία τοῦ τόπου εὐρίσκεται εἰς τὰ σπάργανα καὶ οὐδεμίαν σχεδὸν ἐξαγωγή βιομηχανικῶν προϊόντων γίνεταί πλην τοῦ

ἀλεύρου, ἀναπτυχθείσης τελευταῖον τῆς ἀλεστικῆς διὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ὑδρατμομύλων.

Παρατιθέται ἐνταῦθα σημείωσις τῶν ἀποτελούντων τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον εἰδῶν κατὰ τὴν τελωνικὴν διακρίτησιν αὐτῶν: ζῶν 557,457 φρ., πτηνὰ καὶ ὄψ 705,663, δημοτικὰ κακροὶ 9,531,374, ἄλευρα 304,398, κηρικὰ 46,519, ζυλεῖα ἐν γένει 26,826, ράκη 800, δέρματα 217,405 κλωσταὶ καὶ βάται 41,036, ἐριούχα (σαγιάνι), 18,183, γαϊτάνια 79,584, διάφορα 90,828. Ἐν ὅλῳ 11,630,055.

Καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγήν ἡ Ἑλλὰς κατέχει μίαν τῶν τελευταίων θέσεων· τοῦτο ἀποδοτέον εἰς τὸ εἶδος τῶν σιτηρῶν τῆς χώρας ταύτης, τὰ ὅποια πλην τῶν ὀλίγων τοῦ Βαλτικίου, Καθάρνης καὶ μέρους τῶν τοῦ Πύργου σιτηρῶν, εἰσὶν ἀπαλὰ καὶ κατώτερα τῶν ρωσικῶν καὶ ρουμανικῶν, δηλαδὴ ἐκ τοῦ μὴ καταναλισκομένου ἐν Ἑλλάδι εἶδους, (ἐν Ἑλλάδι, ὡς γνωστόν, προτιμῶνται τὰ σιτηρὰ) καὶ εἰς τὴν ἔλλειψιν ἀμεσωτέρας μεταξύ Βάρνης καὶ τῶν λιμένων τῆς Ἑλλάδος συγκοινωνίας, ἧτις ἤθελεν ἐπιτρέψει τὴν κατὰ μικρὰς ποσότητας ἀποστολὴν τῶν βουλγαρικῶν προϊόντων, εὐωνοτέρων ὁμοίῳ ἄλλων προελεύσεων. ἤτοι ζώων, πτηνῶν, δερμάτων, ἐρίων, ὀπρωρῶν καὶ δημοτικῶν καὶ πολλαπλασιάσει οὕτω τὴν εἰς Ἑλλάδα εἰσαγωγήν αὐτῶν. Ἡ ἄρσις τοῦ προστατευτικοῦ φόρου ἐπερχομένη θέλει ἀνοίξει τὰς ἑλληνικὰς ἀγορὰς εἰς τὰ βουλγαρικὰ καὶ ρουμανικὰ ἄλευρα, πρὸς ἃ τότε οὐδὲως ἔσται δυνατὸς ὁ συναγωνισμὸς τῶν ἐν Πειραιεὶ ἰδιοκτητῶν τῶν ἀτμομύλων. Τὰ ἄλευρα ταῦτα εὐρίσκουσι νῦν ἐπιπερδῆ ἐξοδεύειν εἰς τὰς κάτω χώρας καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅπου ὑπάρχουσι μύλοι τελειότεροι τῶν ἐνταῦθα καὶ ἐν Ρουμανίᾳ, θέλουσι δὲ ἀκόπως συναγωνισθῆ πρὸς τὰ τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν ἄλλων μερῶν τῆς Ἑλλάδος ἐὰν μὴ διὰ τελειότερων μύλων ἐπιτευχθῆ ἢ εἰς τὸ ἐλάχιστον μείωσις τῆς δαπάνης τοῦ ἀλέσματος.

Ἐὰν αἱ ἑλληνικαὶ ἀτμοπλοικαὶ ἐταιρίαι συστήσωσιν εἰς προσηγὲς μέλλον γραμμὰς συνδεύσας τὸν Δούναβιν καὶ τὴν Βουλγαρίαν μετὰ τῶν ἑλληνικῶν λιμένων, θὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν

ανάπτυξιν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς χώρας ταύτης, παρεχούσης ἰκανὰς πρῶτας ὕλας καὶ δυναμένης νὰ καταστῇ, βαθμηδὸν καὶ κατὰ τὸ μέτρον τῆς αὐξανούσης εὐπορίας αὐτῆς, ἕδαφος ἐπιτήδειον καταναλώσεως τῶν προϊόντων τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν γεωργίας καὶ τῆς νεαρᾶς ἡμῶν βιομηχανίας.

Ἐκ τοῦ συνημμένου τῇ ἐκθέσει πίνακος τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλικῆς ἀποσπῶμεν τοὺς σχετικούς, πρὸς τὴν τελευταίαν τετραετίαν ἀριθμοὺς ἀτμοκινήτων πλοίων, ἰστιοφόρων καὶ χωρητικότητος αὐτῶν, ἐν τέλει δὲ τοὺς τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς :

Σημαία	1885		1886		1887		1888	
	ἀτμ.ιστ. τόνων	ἀτμ.ιστ. τόνων	ἀτμ.ιστ. τόνων	ἀτμ.ιστ. τόνων	ἀτμ.ιστ. τόνων	ἀτμ.ιστ. τόνων	ἀτμ.ιστ. τόνων	ἀτμ.ιστ. τόνων
Ἀγγλική	56	— 49,100	26	— 25,250	23	— 22,767	37	— 22,779
Αὐστριακή	105	3 172,833	107	4 188,871	104	2 177,647	105	1 175,209
Βελγικὴ	4	— 5,348	4	— 5,318	—	2 —	—	1 —
Γαλλικὴ	29	— 27,583	21	— 22,598	14	— 18,251	7	— 9,625
Γερμανικὴ	2	— 2,352	1	4 —	—	—	—	—
Ἑλληνικὴ	3	33 10,807	4	25 7,900	4	29 10,267	4	32 12,316
Ἰταλικὴ	2	5 5,123	6	4 8,129	3	3 5,458	8	3 14,284
Ρωσικὴ	105	3 40,277	87	8 35,039	1	3 363	3	7 1,382
Ἑτ. Αἰγαίου	—	—	—	—	—	—	—	—
Εἰσαγωγή	15,897,297	φρ.	12,922,730	φρ.	13,004,847,	φρ.	14,743,083	φρ.
Ἐξαγωγή	17,732,970	»	11,274,407	»	11,034,277	»	11,630,055	»

ΠΟΙΝΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

Κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος συνῆλθεν ἐν Παρισίοις ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης κ. Τεβενὲ τὸ δευτερον Διεθνὲς Συνέδριον τῆς ποινικῆς ἀνθρωπολογίας. Κατὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ συνεδρίου ὁ πρῦτανος τῆς ἰατρικῆς σχολῆς τῶν Παρισίων ἐξήτασε τὴν ἱστορίαν τῆς ποινικῆς ἀνθρωπολογίας ἐν τῇ Ἰταλικῇ σχολῇ, μεταξὺ τῶν πρώτων τάξεων τῆς

ὁποίας εὐρίσκεται ὁ Ἰταλὸς ἰατρός καὶ γνωστὸς συγγραφεὺς τῆς «ποινικῆς ἀνθρωπολογίας» κ. Lombroso. Αἱ ὑπερβολικαὶ ἀρχαὶ τῆς σχολῆς ταύτης δικαιολογοῦνται ἐκ δοξασίων, αἰτινες εὐνοϊκῶς γίνονται ἀποδεκταὶ σήμερον, καὶ καθ' ἃς αἱ αἰσθήσεις, αἱ κλίσεις καὶ τὰ πάθη τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι εἰμὴ ἀνάπτυξις μοιραία τῶν φυσιολογικῶν φαινομένων τῶν λειτουργιῶν, τῶν ὀργανικῶν βλαβῶν καὶ τῶν διαταρᾶξεων, αἰτινες προκύπτουσιν ἐκ τούτων. Πολλοὶ φυσιολόγοι καὶ ἰατροὶ προβαίνουνσι περαιτέρω βλέποντες ἐν τῷ ἐγκλήματι τὸ ἀναπόφευκτον ἀποτέλεσμα νοσηρῶν τινῶν συνθηκῶν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ προτείνοντες τὴν κατάργησιν τοῦ δικαιώματος τοῦ τιμωρεῖν, μὴ ἐπιτρέποντες τῇ κοινωνίᾳ εἰμὴ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἀμυνθῇ θέτουσα τὸν ἐγκληματίαν εἰς ἀδυναμίαν νὰ βλάβῃ, μεταχειριζομένη αὐτὸν οὐχὶ ὡς ἐνοχον ἀλλ' ὡς ἀσθενῆ. Οἱ ὁπαδοὶ τῆς σχολῆς ταύτης ἔλαβον τὴν προσωνομίαν «ἐνωτικαί», καθόσον δὲν διακρίνουσιν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ σῶμα καὶ ψυχὴν. Μέση τις γνώμη ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τοῦ γάλλου κ. Joly, ἀναγνωρίσκαντος ὅτι μερικαὶ σωματικαὶ βλάβαι καὶ ἀσθένειαι δύνανται νὰ μειώσωσι καὶ ἔστιν ὅτε νὰ ἐξαλείψωσι τὸν καταλογισμὸν, ὡς ἡ φρενοβλάβειά κτλ., ἀλλ' αἱ κακκαὶ συνήθειαι ἃς ἀποκτᾷ ὁ ἐγκληματίας ἐν τῇ διαπράξει ἐγκλημάτων, ὅσον φυσιολογικαὶ καὶ ἂν θεωρηθῶσι, δὲν δύνανται νὰ ἐξαλείψωσι τὸ ἀξιόποινον.

Οὕτω τὸ πρῶτον ζήτημα, ὅπερ ἀπησχόλησε τὸ Συνέδριον ἦν: Ἐὰν ὑπάρχωσι χαρακτηριστῆρες ἀνατομικοὶ ἰδιαιτεροὶ εἰς τοὺς ἐγκληματίας, καὶ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ διακρίνη τις καὶ καθορίσῃ τοὺς χαρακτηριστῆρας τούτους; Εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ζητήματος, ἰκανῶς ζωηρὰν, ἔλαβον μέρος ὁ ἰταλὸς ἀνθρωπολόγος κ. Lombroso καὶ ὁ εἰσηγητῆς κ. Manouvrier. Ὁ τελευταῖος οὕτως ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ ἀναζήτησις ἐγκληματικῶν χαρακτηριστῶν ὁμοιάζει ὀλίγον τῇ ἀνευρέσει τοῦ φιλοσοφικοῦ λίθου. Ἐὰν ἦναι ἀληθὲς ὅτι κατόπιν πολλῶν παρατηρήσεων ἐπιστοποιήθη ὅτι οἱ ἐγκληματῆται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον παρουσιάζουσι χαρακτηριστῆρας ἀνατομικοὺς ὑπερφυσικοὺς ἢ οἱ ἐντιμοὶ ἄνθρωποι, ἐκ τούτου δὲν ἔπεται ὅτι δύναται νὰ μορφωθῇ τύπος ἀνατομικὸς ἐγκληματίου. Ἐὰν ἐνώσωμεν τοὺς ἐν ταῖς γενομέναις παρατηρή-

σει παθολογικούς και υπερφυσικούς χαρακτήρας επί 100,000 έγκληματιών προς άπαρισμόν ενός τύπου, θέλομεν φθάσει εις άληθή τραγέλαρον. Είς έγκληματίας είναι πλαγιακέφαλος, άλλος έχει τους βραχίονας μακρούς, άλλος μεγάλους δακτύλους κτλ. Έάν πρόκειται να χρησιμεύσωσιν αι παρατηρήσεις αύται δι' όρθής μεθόδου προς εύρεσιν του ζητουμένου έγκληματικού τύπου, θα έχωμεν τόσους τύπους όσαι ύφίστανται άνωμαλίας. 'Αλλά που πλέον ο τύπος του έγκληματίου; 'Ο κ. Lombroso άντικρούων τον είσηγητήν δέχεται την έπιρροήν τυχαίων αίτιών και τὰ τυχαία λεγόμενα έγκλήματα, άλλά αύται είναι δύο ποικιλία σπάνια, εις τὰς όποίας έν τούτοις εύρίσκει χαρακτήρας του έγκληματίου ανθρώπου. 'Αλλά αι συνηθέστεραι περιστάσεις είναι των έκ γενετής έγκληματιών, εις τους όποιους έν τούτοις ή περίστασις ή σύμπτωσις ύσως είναι αναγκαία. Τὰ έξωτερικά αίτια του έγκλήματος είναι γνωστά, οι ιδιαίτεροι χαρακτήρες της έγκληματικότητας είναι όλιγώτερον γνωστοί. Κατά τον κ. Bruardel, πρύτανιν της ιατρικής σχολής των Παρισίων, αι παρατηρούμεναι φυσιολογικά άνωμαλίας δεικνύουσιν υπερφυσικήν ανάπτυξιν και ουδέν πλέον. Οι αίσθηματικοί θόρυβοι, λίαν συνήθεις παρά τοις έγκληματίαις, όφείλονται εις γενικά αίτια δηλητηριάσεως προερχομένης έκ τινος έν τοις ούροις ύλης, σχηματιζομένης υπό την έπιρροήν ζωηρού νευρικού έρεθισμού ή αδυναμίας.

Τό Συνέδριον έτάχθη τή γνώμη του κ. Garofalo, καθ' ήν ύπάρχουσι τρώντι ανθρωπολογικοί χαρακτήρες, ανατομικοί, φυσιολογικοί και ψυχολογικοί, οτινες διακρίνουσιν ή στιγματίζουσι τους έγκληματίας, αναγκαία έντεϋθεν ή επιδιώξις των συγκριτικών σπουδών μεταξύ των έντίμων ανθρώπων και των έγκληματιών. Έάν πρέπη να δοθῆ πίστις εις την στατιστικήν, τό έπάγγελμα έξασκει έπιρροήν τινα επί της έγκληματικότητας. 'Ο μεγαλύτερος αριθμός έγκληματιών παρατηρήθη ότι εύρίσκεται έν τῷ άγροτικῷ πληθυσμῷ, και μετά τουτον έν τῷ των βιομηχανών έργατών, των άγωγιατών κτλ.

Μετά την έξάντλησιν του ζητήματος τούτου τό Συνέδριον άπησχόλησεν ή πολιτική έγκληματικότης, διότι και ή πολιτι-

κή, ως φαίνεται, δύναται να ήναι έργάτης του έγκλήματος. Τινές εξήτησαν την εφαρμογήν των άρχων της ποινικής ανθρωπολογίας έν τῷ δικαστικῷ πρακτικῷ και τῷ ιατροδικαστικῷ, άλλά τό συνέδριον ήρηθή να προχωρήσῃ μέχρι του σημείου αυτού.

Τρίτη εργασία του συνεδρίου ήν ή άκρόασις δύο εκθέσεων επί της παιδικής ηλικίας των έγκληματιών και της προδιαθέσεως εις τό καλόν. 'Ο ανήλικος έγκληματίας είναι εκφυλος, φέρων κληρονομικόν έλάττωμα του αλκοολισμού, της έπιληψίας, της φρενοβλαθείας των προγόνων του. Πάντες συμφωνούσιν ότι ανάγκη να μεταρρυθμισθώσι οι σχετικοί νόμοι της σωφρονιστικής εκπαίδεύσεως, ήν λαμβάνει ο ανήλικος 15 έτών, έν ᾧ άρ' έτέρου ότι είναι αναγκαίον να στρέψωσι τὰς προσπάθειας επί της ανατροπῆς από της νεαρῆς ηλικίας του άνευ οίκογενείας ανήλικου, εγκαταλειμμένου και άγυρτεύοντος, μοιραίως προπαρασκευαζομένου εις τό έγκλημα διὰ του παραδείγματος και της έλλείψεως ανατροπῆς και εκπαίδεύσεως, και της εγκαταλείψεως έν ή εύρίσκεται.

Η φυσιολογική άνικανότης άπέναντι των κοινωνικών νόμων κατά τέταρτον λόγον ήγειρε δύο ρεύματα αντίθετα έν τῷ Συνεδρίῳ. 'Αρ' ενός ύπεστηρίχθη υπό των ανθρωπολογιστών ότι ύπάρχουσι άτομα φυσιολογικῶς άνίκανα όπως συμμορφωθώσι ταῖς ανάγκαις και ταῖς απαιτήσεσι της κοινωνίας. 'Αρ' έτέρου άντετάχθη ότι ο ανθρωπίνος οργανισμός και ή φυσική κατάσταση αποτελοῦσιν έν τι άρμονικόν, της κατά την νεαράν ηλικίαν ένίοτε παρατηρουμένης τάσεως προς τό έγκληματείν μη πηγαζύσης κατά γενικόν κανόνα έκ φυσικῆς ροπῆς προς τό κακούργειν. Έάν έπικράτῃ ή θεωρία αύτη της κοινωνικῆς άνικανότητας, θα διετρέχομεν τον κίνδυνον να ιδώμεν καταργουμένην πᾶσαν ποινήν. Έκαστον έγκλημα δέν είναι ή μία επανάστασις κατά της κοινωνίας. Τοιουτοτρόπως οι έπικινδυνωδέστεροι των κακούργων θα ήδύναντο να εύρωσιν έν τῷ θεωρίᾳ ταύτῃ σπουδαίον έπεχείρημα, την έλλειψιν κοινωνικότητας έκ μέρους των, όπως έλαφρώσωσι την θέση των. Τό Συνέδριον λαβόν υπ' ὄψιν τό ριψοκίνδυνον παραδοχῆς θεωριών στηρίζο-

μένων εἰς ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις ἀνεπαρκεῖς καὶ ἀντιπρακτικὰς, ἤρνηθη νὰ δώσῃ ἀκρόασιν εἰς αὐτάς, ἐμμεῖναν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους διατυπωθεῖσαν ἀρχήν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι πλασμένος διὰ τὴν κοινωνίαν.

Μετὰ τοῦτο οἱ ἀνθρωπολογισταὶ διετύπωσαν τὴν ἀξίωσιν ὅπως μεσολαβῶσι ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ θεσμοῦ τῆς ὑπὸ ὄρον ἀπολύσεως (*) (libération conditionnelle), πρὸς ἐκτίμησιν τῶν συνθηκῶν αἰτινὰς καθιστῶσι δυνατὴν τὴν ἀπόλυσιν ταύτην τῶν βελτιουμένων καταδικῶν, διατυπωθείσης τῆς εὐχῆς ἵνα ἡ φυλακὴ ἀποβῇ πεδίον σπουδῶν διὰ τὸν ἰατρόν, τὸν δικηγόρον, τὸν δικαστὴν κτλ. πρὸς συλλογὴν παρατηρήσεων ἐκ τῆς συχνῆς συναντήσεως τῆς ἐγκληματικότητος καὶ τῶν φυσικῶν καὶ ψυχικῶν ἀλλοιώσεων, προστιθεμένης κατ' ἀπαιτήσιν ἄλλων καὶ τῆς κοινωνιολογίας τοῦ ἐγκλήματος, ἥτις, κατ' αὐτούς, δὲν συμπεριλαμβάνεται ἐν τῇ ἀνθρωπολογίᾳ. Μετὰ μακρὰν συζήτησιν τὸ συνέδριον διετύπωσε τὴν εὐχὴν, ὅτι θὰ ἦτο καλὸν οἱ διευθυνταί, οἱ ἰατροὶ καὶ οἱ πνευματικοὶ τῶν φυλακῶν νὰ λαμβάνωσιν ἐγκληματολογικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἡ ἰατροδικαστικὴ νὰ διδάσκηται ἐν ταῖς νομικαῖς σχολαῖς.

Ὁ Ὁλλανδὸς ἀντιπρόσωπος δρᾷττεται τῆς εὐκαιρίας ὅπως πλέξῃ τὸ ἐγκώμιον τοῦ ἀπομονωτικοῦ σωφρονιστικοῦ συστήματος, ἕτερον δὲ μέλος βεβαίωσεν ὅτι κατὰ τὴν στατιστικὴν ἡ ἀπομόνωσις δὲν ἀποτελεῖ αἰτίαν αὐτοκτονίας ἢ παραφροσύνης. Τὸ Συνέδριον ἐν τέλει εὐχῆθεν ἵνα ὅσα τὸ δυνατόν ἢ διεύθυνσις καὶ ἡ ἀνατροφή τῶν ὑπὸ σωφρονισμὸν ἀνηλίκων ἀνατίθεται εἰς δεδοκιμασμένας γυναῖκας, ἀποφασίζει νὰ συνέλθῃ μετὰ τριετίαν ἐν Βρυξελλαῖς.

Η. ΑΓΓΕΛ. ΑΘΑΝΑΤΟΣ

(*) Κατὰ τὸν θεσμὸν τοῦτον εἰσαχθέντα ἤδη εἰς τὰ πλείστα εὐρωπαϊκὰ κράτη, πᾶς κατὰδικος παρουσιάζων πραγματικὴν βελτίωσιν δύναται, μετὰ τὴν ἐκτείν ὀρισμένου χρόνου τῆς ποινῆς του, νὰ ἀπολυθῇ προσωρινῶς τῆς φυλακῆς καὶ ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι ἔθελε τηρῆσαι ὅρους τινὰς ἐπιβεβλημένους αὐτῷ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Αἱ ἐργασίαι τῶν δικαστηρίων κατὰ τὴν Α' ἐξαμηνίαν τοῦ 1889 παρουσιάζουσι τὰ ἐξῆς ἀποτελέσματα κατὰ τοὺς τελευταῖον δημοσιευθέντας στατιστικούς πίνακας.

Α'. Ἀρειος Πάγος. — Αἱ ὑπὸ τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις κατὰ τὴν ἄνω περιόδον ἀνέρχονται εἰς 239 ἀπέναντι 317 τῆς ἀντιστοίχου ἐξαμηνίας τοῦ 1888, ἥτοι αἱ ἐργασίαι τοῦ 1889 παρουσιάζουσιν ἐλάττωσιν 78 ἀποφάσεων. Ἐκ τούτων 141 μὲν πολιτικά, 98 δὲ ποινικά, παρουσιάζουσι ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1888 αἱ μὲν πολιτικά ἐλάττωσιν 75 ἀποφάσεων, αἱ δὲ ποινικά ἐλάττωσιν 3. Ἐκ τῶν 141 πολιτικῶν ἀποφάσεων 118 ἐξεδόθησαν κατ' ἀντιμωλίαν, ἥτοι 41 ὀλιγώτεροι τοῦ 1888 καὶ 23 ἐρήμην, ἥτοι κατὰ 34 ὀλιγώτεροι. Ἐξ αὐτῶν πάλιν 133 ὀριτικαί, καθυστερήσασαι κατὰ 78 καὶ 8 προδικαστικαί ὑπερτερήσασαι κατὰ 2 τὰς τῆς ἀντιστοίχου ἐξαμηνίας τοῦ 1888. Ἐκ τῶν 98 ποινικῶν ἀποφάσεων 73 ἐξεδόθησαν κατ' ἀντιμωλίαν, ἀπέναντι 75 τοῦ 1888 καὶ 25 ἐρήμην ὑπολειφθεῖσαι κατὰ 1 τὰς τοῦ 1888. Ἐμμεῖναν ὑπὸ διάσκεψιν 12 πολιτικαὶ ὑποθέσεις ἀπέναντι 19 τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἐκμεμεῖς δὲ εἰς τὰ πίνακας 1970 ὑποθέσεις, ἥτοι κατὰ 169 πλείονες τῶν κατὰ τὴν Α' ἐξαμηνίαν τοῦ 1888. Δυστυχῶς οἱ ἀριθμοὶ δεικνύουσιν ὅτι ἡ πολιτικὴ ἐργασία τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου καθυστερεῖ κατ' ἀναλογίαν ἀυξάνουσαν. Ἴνα καταστῶσιν ἐνήμερα τὰ πίνακας τοῦ Ἀρείου Πάγου ὅπως εὐρίσκωνται σήμερον βεβαρημένα καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἤδη γενομένης ἐργασίας ἀπαιτοῦνται 14 ὀλόκληρα ἔτη, ἀλλ' ἐπειδὴ κατ' ἔτος προστίθενται νέα ὑποθέσεις, ἡ ἐνημερότης αὕτη καθίσταται ἀδύνατος τοῦλάχιστον ἐπὶ μίαν γενεάν.

Β'. Ἐφετεῖα. — Ἄν αἱ ἐργασίαι τοῦ Ἀρείου Πάγου παρουσιάζουσι τοιαύτην καθυστέρησιν, αἱ τῶν Ἐφετείων παρουσιάζουσιν αὐξήσιν τινα, ἥτις ὅμως δὲν εἶναι πραγματικὴ ἐάν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ προστεθεῖσα ἐργασία προέρχεται ἐξ

ἀποφάσεων ἐρήμην ἐκδοθεισῶν. Αἱ κατὰ τὴν α' ἐξαμηνίαν τοῦ λήγοντος ἔτους ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις ὑπὸ τῶν πέντε Ἐφετειῶν τοῦ κράτους ἀνῆλθον εἰς 2976, ὑπερτερήσασαι κατὰ 103 τὰς ἀντιστοίχους τοῦ 1888. Ἐκ τούτων ἐξεδόθησαν κατ' ἀντιμωλίαν 1658, ἐλάσσονες κατὰ 10, ἐρήμην 1318, πλείονες κατὰ 113, ὀριστικαί 2530, πλείονες κατὰ 75 καὶ προδικαστικαί 446, πλείονες κατὰ 28 ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς τοῦ 1888. Ἀφ' ἑτέρου αἱ ἐκκρεμεῖς μείνασαι εἰς τὰ πινάκια ὑποθέσεις ἀνῆλθον εἰς 5936, παρουσιάζουσαι αὐξήσιν 111 ὑποθέσεων, ὅπερ σημαίνει ὅτι ἡ ἐργασία τῶν Ἐφετειῶν εἶναι καὶ αὕτη ἀνεπαρκῆς ἀπέναντι τῶν λαμβανόντων ἀνάγκην νὰ προστρέξωσιν εἰς τὸν β' τῆς δικαιοδοσίας βαθμῶν. Τὰ πινάκια τῶν Ἐφετειῶν μακρὰν τοῦ νὰ τείνωσιν εἰς ἐνημερότητα ἐπιβαρύνονται εἰς βαθμῶν ἀπελπιστικῶν διὰ τοὺς ζητοῦντας τὴν ἀντίληψιν τῶν δικαστῶν τοῦ β' βαθμοῦ. Πρὸς ἐκδίκασιν μόνον τῶν ἤδη ἐγγεγραμμένων ὑποθέσεων ἐν τοῖς πινάκιοις τῶν Ἐφετειῶν καὶ χωρὶς νὰ ὑπολογισθῶσιν αἱ προσεθησόμεναι νέαι τοιαῦται, ἀπαιτεῖται ἐργασία δύο ἔτων. Τὰ μᾶλλον βεβαρημένα πινάκια εἰσὶ τὰ τῶν Ἐφετειῶν Ἀθηνῶν διὰ 3282 ὑποθέσεων, παρουσιάζον αὐξήσιν 439 ὑποθέσεων, τὸ τοῦ Ναυπλίου διὰ 1360 ὑποθέσεων ἠύξημένων κατὰ 251. Ἐξ ἑναντίας τὰ πινάκια τῶν Ἐφετειῶν Πατρῶν καὶ Κερκύρας παρουσιάζουσιν ἐλάττωσιν τῶν μεινασῶν ἐκκρεμῶν ὑποθέσεων, τὸ μὲν πρῶτον ἀριθμοῦν 1224 τοιαύτας ἤτοι ἐλάττωσιν κατὰ 526, τὸ δὲ δεύτερον μόνον 24 ἤτοι κατὰ 67 ἐλάσσονας τῶν τοῦ 1888. Αἱ μείνασαι ὑπὸ διάσκεψιν ὑποθέσεις περὶορίσθησαν εἰς 17 κατὰ 6 πλείονας τῶν τοῦ 1888. Τὰ ἐκδοθέντα βουλευμάτα κατὰ τὴν α' πάντοτε ἐξαμηνίαν τοῦ 1889 ἀνῆλθον εἰς 1061 καθυστερήσαντα κατὰ 64 τῶν ἀντιστοίχων τοῦ 1888.

Γ'. Πρωτοδικεῖα. — Τὰ 22 πρωτοδικεῖα τοῦ κράτους ἐξέδωκαν κατὰ τὴν α' ἐξαμηνίαν τοῦ 1889 24,817 ἀποφάσεις κατὰ 1158 πλείονας τῶν ἀντιστοίχων τοῦ 1888. Ἐκ τούτων ἐξεδόθησαν ἀφ' ἑνὸς κατ' ἀντιμωλίαν μὲν 16,361 πλείονες κατὰ 952, ἐρήμην δὲ 1318 πλείονες κατὰ 206. Ἀφ' ἑτέρου

ὀριστικαί 16,635 πλείονες κατὰ 319, καὶ προδικαστικαί 8182 πλείονες κατὰ 839 ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἀντιστοίχους τοῦ 1888. Ἐμείναν ὑπὸ διάσκεψιν 529 ὑποθέσεις, ἤτοι κατὰ 53 ἐλάσσονες τῶν τοῦ 1888. Αἱ εἰς τὰ πινάκια μείνασαι ἐκκρεμεῖς ὑποθέσεις ἀνῆλθον εἰς 6,124 παρουσιάζουσαι αὐξήσιν 1060 ὑποθέσεων. Τὰ μᾶλλον βεβαρημένα πινάκια εἰσὶ τὰ τῶν πρωτοδικεῶν Ναυπλίου 1221 ὑποθέσεις αὐξήσιν 625, Τριπόλεως 1213 αὐξήσιν 355, Σπάρτης 925 αὐξήσιν 253, Χαλκίδος 489, Κερκλληγνίης 382, Πατρῶν 345 ἐλάττωσις 229 ὑποθέσεων, Ἡλείας 341 ἐλάττωσις 198, Βόλου 266 αὐξήσιν 264 κλπ. Τὰ μᾶλλον ἐνήμερα πινάκια εἰσὶ τὰ τῶν πρωτοδικεῶν Ἄρτης καὶ Τρικκῶν ἔχοντα οὐδεμίαν ἐκκρεμῆ ὑπόθεσιν, Λαρίσσης 1, Λαμίας 2, Περνασσίδος 3, Μεσολογγίου 10, Ζακύνθου 13, Ἀθηνῶν 51, Καρδίτσας 73, Κυπαρισσίας 89 κτλ.

Δ'. Πλημμελειοδικεῖα καὶ Συμβούλια Πλημμελειοδικῶν.

Αἱ ἐργασίαι τῶν πλημμελειοδικεῶν παρουσιάζουσι μικρὰν τινα αὐξήσιν ὀλίγον ἀπέχουσαν τῆς στασιμότητος, κατ' ἀντίστροφον λόγον τῆς καταπληκτικῆς αὐξήσεως ἐγκληματικότητος. Δυστυχῶς οἱ δημοσιευθέντες στατιστικοὶ πίνακες δὲν ἀναφέρουσι καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπιδοθεισῶν μηνύσεων, ὅπως ἐν συγκρίσει πρὸς ταύτας κρίνωμεν περὶ τοῦ ἐπαρκούς ἢ μὴ τῆς ἐργασίας τῶν πλημμελειοδικεῶν καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς συμβουλιῶν. Εὐχρῆς ἔργον θὰ ἦτο εἶναι εἰς τοὺς προσεχῆς πίνακας ἀνεπληροῦτο ἢ ἑλλείψις αὕτη. Αἱ κατὰ τὴν α' ἐξαμηνίαν τοῦ 1889 εἰσαχθεῖσαι ἐνώπιον τῶν πλημμελειοδικεῶν δίκαι ἀνῆλθον εἰς 24,895 παρουσιάζουσαι αὐξήσιν 619 ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἀντιστοίχους τοῦ 1888. Ἐκ τούτων ἀνεβλήθησαν 4641 πλείονες κατὰ 903, ἐξεδικάσθησαν δὲ 20,254 ἐλάσσονες κατὰ 284 τῶν ἀντιστοίχων τοῦ 1888. Ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῶν ἐδικασθεισῶν ἐξεδικάσθησαν κατ' ἀντιμωλίαν μὲν 11,440 ἐλάσσονες κατὰ 294, ἐρήμην δὲ 8814 πλείονες κατὰ 10 τῶν ἀντιστοίχων τοῦ 1888. Ἐκ τῶν ἐδικασθεισῶν 14,517 ἀπέβησαν καταδικαστικαί, 5,737 δὲ ἀθωωτικαί ὥστε ἡ πραγματικὴ ἐργασία τῶν πλημμελειοδικεῶν εἶναι κατωτέρα τῆς ἀντιστοι-

χου ἑξαμηνίας τοῦ 1888. Ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκδικασθεισῶν δικῶν τὰ πλημμελειοδικεῖα κατατάσσονται ὡς ἑξῆς: Πατρῶν 2021, Τριπόλεως 1690, Ναυπλίου 1520, Σπάρτης 1493, Καλαμῶν 1288, Μεσολογγίου 1166, Ἡλείας 1150, Κυπαρισσίας 1125, Παρνασσίδος 1096, Ἀθηνῶν 1045, Χαλκίδος 1042, Λαμίας 928, Ἄρτης 827, Τρικινίων 627, Βόλου 527, Σύρου 491, Κεφαλληνίας 434, Λευκάδος 431, Κερδίσσης 397, Ζακύνθου 393, Κερκύρας 344. Συγκρίνοντες τὰς εἰσαχθείσας δίκας κατὰ τὴν α' ἑξαμηνίαν τοῦ 1889 πρὸς τὰς ἀντιστοιχοῦς τοῦ 1888 παρατηροῦμεν αὐξήσιν μὲν τῶν ἐπί πλημμελήματι δικῶν ἐν τοῖς πλημμελειοδικείοις Σύρου, Παρνασσίδος, Ναυπλίου, Σπάρτης, Πατρῶν, Μεσολογγίου, Ζακύνθου, Λευκάδος, Ἄρτης, Λακονίας, Βόλου καὶ Τρικινίων, ἐλάττωσιν δὲ ἐν τοῖς πλημμελειοδικείοις Ἀθηνῶν, Χαλκίδος, Λαμίας, Τριπόλεως, Καλαμῶν, Κυπαρισσίας, Ἡλείας, Κερκύρας, Κεφαλληνίας καὶ Κερδίσσης. Τὰ ἐκδοθέντα βουλευματα κατὰ τὸ ὑπὸ στατιστικὴν χρονικὸν διάστημα ἀνῆλθον εἰς 15,044 ὑστερήσαντα κατὰ 2793 τῶν τοῦ ἀντιστοίχου χρονικοῦ διαστήματος τοῦ 1888.

Ε'. Ἀνακριταὶ καὶ Εἰσαγγελεῖς Πλημμελειοδικῶν. — Αἱ περατωθεῖσαι ὑπὸ τῶν ἀνακριτῶν ἀνακρίσεις, ἀνῆλθον εἰς 6,505, ὑστερήσαντι κατὰ 2014 τῶν τοῦ 1888, αἱ δὲ μείνανσαι πρὸς αὐτοῖς ἐκκρεμεῖς εἰς 3787 κατὰ 1437 ἐλάσσονες τῶν τοῦ 1888. Αἱ ἐκκρεμεῖς ποινικαὶ ὑποθέσεις παρὰ τοῖς εἰσαγγελεῦσιν ἀνῆλθον εἰς 14,887, ἐλάσσονες κατὰ 1547 τῶν τοῦ 1888. Ἐκ τούτων 13032 ἦσαν ἑτοιμοὶ πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς τὸ ἀκροατήριον, 1855 δὲ πρὸς ἐπεξεργασίαν, ἧτοι πλείονες αἱ πρῶται κατὰ 1432, αἱ δὲ δευτέραι ἐλάσσονες κατὰ 2979 ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς τοῦ 1888.

II. ΑΓΓΕΛΑ ΛΘΑΝΑΤΟΣ

ΝΕΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 10 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΩΝ

Τὸ ἀπὸ 9 δεκεμβρίου 1889 Β. διάταγμα ἐνέκρινε τὴν ἀπὸ 7 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς σύμβασιν τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζικῆς τῆς Ἑλλάδος, τῆς Τραπεζικῆς Ἡπειροθεσσαλίας, τῆς Τραπεζικῆς τῆς Βιομηχανικῆς Πίστιως τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἐν Παρισίοις Comptoir National d'Escompte, δι' ἧς ἀνέλαβον αἱ Τράπεζαι αὗται νὰ χορηγήσωσιν εἰς τὴν κυβέρνησιν προσωρινὸν δάνειον εἰς χρυσὸν ἐκ φράγκων 10,000,000, καταβαλλόμενον μέχρι τῆς 10 δεκεμβρίου 1889 ἐν Παρισίοις ἀπέναντι γραμματίων τοῦ δημοσίου ταμείου διορίας ἑξ μηνῶν ἐπὶ τόκῳ 5 τοῖς 0/10 ἐτησίως καὶ προμηθεῖν 1/4 τοῖς 0/10 ἐφ' ἅπαξ προκαταβαλλομένης. Τὸ ποσὸν τοῦ δανείου τούτου ἀποδίδεται ἀπέναντι τοῦ πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν δανείου ἐπὶ τόκῳ 5 1/2 τοῖς 0/10 τοῦ συνομολογηθέντος κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀπὸ 23 ὀκτωβρίου 1875 ΨΠ' νόμου, τροποποιηθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 6 δεκεμβρίου 1888 ΔΧΞΕ' νόμου.

Διὰ τοῦ εἰρημένου διατάγματος ἐπιτρέπη τῷ ὑπουργῷ τῶν οἰκονομικῶν νὰ ἐκδώσῃ τμηματικὰ γραμματῖα τοῦ δημοσίου ταμείου φέροντα ἐν συνόλῳ τὸ ποσὸν κεφαλαίου φρ. 10,000,000 καὶ τόκον φρ. 250,000, ὑπογεγραμμένα ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ τμηματάρχου τοῦ τμήματος τοῦ δημοσίου χρέους, πληρωτέα δὲ παρὰ τῷ ἐν Παρισίοις καταστήματι τοῦ Comptoir National d'Escompte μετὰ ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως.

Ἡ σύμβασις διαιρεῖται εἰς ἑξ ἄρθρα, ἔχοντα ὡς ἑξῆς:

1.—Δυνάμει τῶν νόμων ΔΨ καὶ ΔΨΠΑ' τῆς 2 φεβρουαρίου καὶ 4 δεκεμβρίου 1889, αἱ ἀνωτέρω Τράπεζαι χορηγοῦσιν εἰς τὸ δημόσιον προσωρινὸν δάνειον ἐκ φράγκων δέκα ἑκατομμυρίων ἀπέναντι γραμματίων τοῦ δημοσίου ταμείου, πληρωτέων εἰς διαταγὴν αὐτῶν εἰς χρυσὸν, ἐν Παρισίοις, ἐν τῷ καταστήματι τῆς Ἐθνικῆς Προεξοφλητικῆς Τραπεζικῆς ἐντός διορίας ἑξ μηνῶν, μετὰ τόκου 5 τοῖς 0/10 κατ' ἔτος, ἀρχομέ-

νων από τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐν τῷ ἐπομένῳ ἔθρῳ ἐπιταγῶν.

2.—Τὸ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἔθρῳ δάνειον θέλουσι καταβάλλει αἱ συμβαλλόμεναι Τραπεζίαι δι' ἐπιταγῶν αὐτῶν ἐπὶ Παρισίων εἰς διαταγὴν τῆς Τραπεζῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς ἐταιρείας τῶν Μονοπωλίων μέχρι τῆς 10 τρέχοντος μηνὸς Δεβρίου, ἀπέναντι παραδόσεως τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἔθρῳ γραμματίων τοῦ δημοσίου ταμείου.

3.—Τὸ δημόσιον δικαιοῦται καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῶν ἐκδοθησομένων γραμματίων νὰ ἐξοφλῇ τὸ ὅλον ἢ μέρος αὐτῶν μετὰ τοῦ δεδουλευμένου τόκου, κατόπιν εἰδοποιήσεως γενομένης πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν. Ὑποχρεωτικῆ ὁμως δι' αὐτὸ καθίσταται ἡ ἐξόφλησις τῶν αὐτῶν γραμματίων ἐκ τοῦ προϊόντος τοῦ τυχόν συνομολογηθεμένου παγίου οἰουδήποτε δανείου εἰς μεταλλικὸν πρὸ τῆς λήξεως τῶν αὐτῶν γραμματίων.

4.—Τὸ δημόσιον ἀποδίδει εἰς τὰς συμβαλλόμενας Τραπεζὰς προμήθειαν ἐνὸς τετάρτου τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τοῦ ἀνωτέρω δανείου, προσπερομένην κατὰ τὴν καταβολὴν αὐτοῦ.

5.—Εἰς τὸ ἀνωτέρω δάνειον μετέχουσιν ἡ Ἐθνικὴ Τραπεζὴ τῆς Ἑλλάδος κατὰ τρεῖς ἑκατομμύρια φράγκα, ἡ τῆς Ἑπιπεροθεσσαλίας κατὰ τὸ ἐν ἑκατομμύριον πεντακοσίας χιλιάδας, ἡ τῆς Βιομηχανικῆς Πίστεως κατὰ πεντακοσίας χιλιάδας καὶ ἡ ἐν Παρισίοις Ἐθνικὴ Προεξοφλητικὴ μετὰ τῆς ἐπ' αὐτῆς ἀντιπροσωπευομένης ὁμάδος κατὰ τὰ μένοντα πέντε ἑκατομμύρια.

6.—Τὰ τέλη τῆς παρούσης καὶ τῶν ἐκδοθησομένων γραμματίων τοῦ δημοσίου ταμείου βαρύνουσι τὸ δημόσιον, ὡς καὶ τὸ τυχόν ἀναγκαῖον ἐξόδον χαρτοσημάνσεως τῶν γραμματίων ἐν Παρισίοις.

Π.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ

Διὰ τῆς ἀπὸ 9 Δεκεμβρίου 1889 ἀποφάσεώς του τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν ἐνέκρινε τὸν ὑπὸ τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Τριανταφυλλιδείου Γεωργικοῦ Σχολείου Ἀθηνῶν

ψηφισθέντα διὰ τὸ ἔτος 1890 προϋπολογισμῶν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων αὐτοῦ, ἔχοντα ὡς ἐξῆς:

Ἔσοδα

Α') Τὸ ἥμισυ τοῦ τόκου τοῦ Τριανταφυλλιδείου κληροδοτήματος α') 330 μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς δραχ. 40,425, β') 748 ὀμολογιῶν τοῦ δανείου τῶν 10,000,000 δρ. 8,415, γ') ἐντόκου παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ καταθέσεως δρ. 3,000, δ') ἐντόκων γραμματίων, εἰς ἃ θέλουσι μετατραπῆ οἱ ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ τόκοι τοῦ κληροδοτήματος ἐκ παρελθόντων ἐτῶν, συνιστάμενοι ἐκ δρ. 385,295, δρ. 11,558, τὸ ὅλον τοῦ ἡμίσεος τῶν τόκων τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἔτους 1890 δρ. 63,398. Β') Διδασκτρα τῶν εἰκοσι ἕξ μαθητῶν τοῦ σχολείου καὶ ἑτέρων δεκαεπτασάκρων εἰσχυθησομένων τῷ 1890 πρὸς δρ. 360 ἐτησίως δρ. 14,400. Γ') Ἀπὸ ἀντίτιμον πωλήσεως προϊόντων τοῦ σχολείου κατὰ τὸ 1890 δρ. 22,500. Δ') Ὑπόλοιπον ὅπερ, καθ' ὑπολογισμὸν θὰ μείνη ἀδιάθετον ἐκ τῶν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τοῦ ἔτους 1889 ἀναγκρασιῶν πιστώσεων (συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἐκ δρ. 2,000 δωρεῆς Σουλλέλη) δρ. 92,032. —Τὸ ὅλον τῶν ἐσόδων δρ. 192,330.

Ἔξοδα

Α') Ἔξοδα ἐγκαταστάσεως: α') Ἀποπεράτωσις καὶ ἀνέγερσις νέων οἰκοδομῶν, ἐπισκευὴ ὑπαρχουσῶν καὶ ἐξοδα ἀσφαλείας αὐτῶν ἐκ τοῦ πυρὸς δραχ. 68,000, β') ἐξοδα ἀνορύξεως φρεάτων καὶ ἐπισκευὴ ὑδραγωγείου δρ. 3,600, γ') προμήθεια κτηνῶν δρ. 10,000, δ') προμήθεια ἀτμοκινήτου ὑδραντλίας, μηχανῶν, ἐργαλείων, μηχανημάτων ἐλασκομείου, ἀμαξῶν καὶ ἰσοσκευῶν δρ. 15,000, ε') προμήθεια διαφόρων σκευῶν καὶ ἐπίπλων τοῦ σχολείου δρ. 2,000, ς') προμήθεια κλινῶν, κλινοσκεπασμάτων, σινδονῶν, προσκευαλαίων, περικαλυμμάτων αὐτῶν, προσοφίων, χειρομάντρων καὶ ἄλλων ἐξόδων διὰ τοῦς κατὰ τὸ 1890 εἰσχυθησομένους ἐν τῷ σχολείῳ 14 μαθητῶν δρ. 2,000, τὸ ὅλον δρ. 100,600.

Β') Κανονικὰ ἐξοδα συντηρήσεως: α') Προσωπικῶν δικη-

σεως: 1 ὑποδιευθυντής, πρὸς δρ. 250 μηνιαίως, 3,000 δρχ., 1 λόγιστής πρὸς δρ. 240 μηνιαίως, 2,880 δρ., 2 καθηγηταί, πρὸς δρ. 250 ἕκαστος μηνιαίως, 6,000 δρ., 3 ἐργοδηγοί, πρὸς δρ. 190 ἕκαστος μηνιαίως ἐπὶ ἕξ μῆνας, 2,280 δρ., 1 ἰατρός πρὸς δρ. 50 μηνιαίως, 600 δρ., 1 οἰκονόμος, πρὸς δρ. 80 μηνιαίως, 960 δρ., τὸ ὅλον 24,960.

β) Πρωσωπικὸν ἐργατικόν: 3 ἀρχιεργάται πρὸς δρ. 100 μηνιαίως, 3,600 δρ., 5 ἐργάται α' τάξεως πρὸς δρ. 80 ἕκαστος μηνιαίως, 4,800 δρ., 15 ἐργάται β' τάξεως, πρὸς δρ. 65 ἕκαστος μηνιαίως, 11,700 δρ., 5 ἐργάται γ' τάξεως πρὸς δρ. 50 ἕκαστος μηνιαίως, 3,000 δρ., 3 φύλακες α' τάξεως, πρὸς δρ. 75 ἕκαστος μηνιαίως, 2,700 δρ., 1 φύλαξ β' τάξεως, πρὸς δρ. 30 μηνιαίως 360 δρ. τὸ ὅλον δρ. 26,160.

γ) Ἐξόδα καλλιέργειας καὶ ἄλλα, ἥτοι προμήθεια σπόρων, φυτῶν καὶ ὑλικῶν οἰνοποιίας δρ. 8,000, συντήρησις κτηνῶν δρ. 3,000, ἐπισκευὴ ἐργαλείων, ἀμαξῶν, ἵπποσκευῶν καὶ ἐπιπλῶν τοῦ σχολείου δρ. 1000, προμήθεια λιπασμάτων δρ. 500, ἔξοδα φωτισμοῦ καὶ θερμάνσεως ἐν γένει δρ. 1200, ἡμερομίσθια ἐκτάκτων ἐργατῶν δρ. 2,500, ἐπίδομα ἐπὶ τῆς ἀκαθάρτου προσόδου τοῦ σχολείου κατὰ τὸ ὑπάρχον πρωσωπικόν δρ. 1800, γραφικὰ ἔξοδα λογιστικὰ βιβλία, ἐντυπα καὶ ἄλλα μικρὰ ἔξοδα τοῦ σχολείου δρ. 1000, ἔξοδα τελέσεως μνημοσύνου ὑπὲρ τοῦ ἀειμνήστου Τριανταφυλλίδου δρ. 200, τὸ ὅλον δρ. 19,200.

δ) Ἐξόδα μαθητῶν, ἥτοι ἐνδυμασίαι ἐργασίας τῶν 26 ἐν τῷ σχολεῖω μαθητῶν δρ. 500, στολαί, ἐνδυμασίαι ἐργασίας καὶ ἐπενδύται διὰ τοῦς κατὰ τὸ 1890 εἰσαχθησομένους ἐν τῷ σχολεῖω μαθητῶν δρ. 1250, ἐπισκευὴ καὶ συμπλήρωσις φθειρομένων ἐνδυμάτων δρ. 1000, βιβλία, συγγράμματα καὶ ὄργανα δρ. 1000, συλλογαὶ διάφοροι δρ. 1000, προφοδοσίαι τοῦ ἐν τῷ σχολεῖω 26 μαθητῶν ἐπὶ ἕν ἔτος καὶ τῶν εἰσαχθησομένων ἐτέρων 14 ἐπὶ τέσσαρας μῆνας πρὸς δρ. 41 δι' ἕκαστον μηνιαίως δρ. 14,088, πλυστικά καὶ ἔξοδα καθαριότητος τῶν μαθητῶν δρ. 1500, τὸ ὅλον δρ. 29, 738.—Τὸ ὅλον τῶν ἐξόδων δρ. 191,658.

Ἡ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Τριανταφυλλιδείου Γεωργικοῦ Σχολείου, ὑποβάλλουσα τὸν προκείμενον προϋπολογισμόν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν, διευτύπων ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἰδιαιτέρως τὰ ἐξῆς: ὅτι μέγα ποσὸν ἐκ τῆς χρηματικῆς περιουσίας τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἀειμνήστου Τριανταφυλλίδου μένει ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ ἀδιάθετον, καὶ ὅτι, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀριθμοῦ 31 τοῦ ἀπὸ 16 μαρτίου 1888 Β. διατάγματος περὶ γεωργικῶν σχολείων, δεόν τοῦτο νὰ διατεθῇ εἰς πρόσκτησιν μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἢ ἐντόκων ὁμολογιῶν ἐθνικῶν δανείων.

Α.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΥΧΗΡΩΝ ΠΑΙΓΝΙΔΙΩΝ

Ἡ χαρτοπαιξία καὶ τὰ τυχερὰ παιγνίδια δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐπιδημικὴ νόσος τῆς ἐποχῆς. Ἡ συνήθως ὡς τετραπλή ἐκλαμβανομένη τύχη ἔχει ἐγκαθυδρίσει τοὺς οἴκους τῆς εἰς πλείστα σημεῖα τῆς πρωτευούσης, τὰ φθικὰ καφεῖα τῆς ὁποίας οὐδὲν ἄλλο τυγχάνουσι εἰ μὴ συστηματοποιημένα χαρτοπαικτεῖα, λειτουργοῦντα φανερῶς ἐν ταῖς κεντρικωτέραις ὁδοῖς, ὑπ' αὐτὴν τὴν ἐπιβλεψίην τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων καὶ τῶν χωροφυλάκων, παρουσιαζομένων πρώτων τούτων ἐν τῇ εἰσόδῳ καὶ ἐν μεγάλῃ στολῇ πρὸς τήρησιν δῆθεν τῆς τάξεως καὶ πρὸς εἰσπραξίην τοῦ δεκαλέπτου, νομιζομεν, φόρον ἐπὶ τῶν εἰσερχομένων! Ἐκτός ὅμως τῶν ἐν τοῖς εἰδικαῖς τούτοις καφεῖοις χαρτοπαικτεῖων, πλείστα ὅσα παραπλήσια ἀπάτης κόντρα (tripots) ἐργάζονται νυχθημερόν ἐν Ἀθήναις, ἐν Πειραιεῖ καὶ ἀλλοῦ τῆς Ἑλλάδος, οἱ δὲ διευθύνοντες ταῦτα ὅλως ἀνενοχλήτως ἐξασκοῦσι τὸ ἐαυτῶν κερδοφόρον ἐπάγγελμα, πλουτιζόμενοι ἀκόπως.

Ἀπ' αὐτῶν τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, τὰ τυχερὰ παιγνίδια ἦσαν γνωστά καὶ ἐθεωροῦντο οὐ μόνον ὡς διασκαδαστικά ἐν καιρῷ σχολῆς ἀλλὰ καὶ ὡς δυνάμενα συνάμα νὰ συγκινήσωσι, σπουδαίως ἐνδιαφέροντα τοὺς παίζοντας εἴτε κοινοὶ

θνητοί ἦσαν οὗτοι, εἴτε μεγάλους ἄνδρες. Αἱ συγκινήσεις δ' αὐτοὶ ἠΰξανον ἀναλόγως τῶν χαρακτηρῶν τῶν παιζόντων καὶ ἀναλόγως τῶν παιζομένων ποσῶν, οὕτως ὥστε πολλάκις συνέπιπτεν, ὡς συμβαίνει ἀκόμη καὶ σήμερον, ἐν τῇ παραφορᾷ τῶν οἱ παιζόντες νὰ χάνωσιν ἢ νὰ κερδαίνωσιν ὀλοκλήρους περιουσίας, μυθῶδη ποσά, ἄνευ κόπου καὶ ἄνευ ἐργασίας, ἐντὸς μικροχρονίου διαστήματος. Ἐπειδὴ ὁμως ὡς ἐκ τούτου ἄρ' ἐνός μὲν ἐνεψυχῶντο ὁ πρὸς τὴν ὀκνηρίαν ἔρος καὶ ἢ πρὸς τὴν ἐργασίαν ἀποστραφῆ, ἄρ' ἑτέρου δὲ αἱ διὰ τῆς φειδούς καὶ τῆς ἐργασίας παραχθῆσαι περιουσίαι κατεστρέφοντο ἐν ὀλιγίστῳ χρόνῳ, ἐνθ' αἱ ἐκ τοῦ παιγνίου παραγόμεναι τοιαῦται κατησώτευοντο ἔρ' ἂ μὴ δεῖ, οἱ νομοθέται ἐσκέφθησαν ἐξ ἀρχῆς, ὅτι ὠφείλον ἢ νὰ ἀπαγορεύσωσιν ἐπὶ αὐστηραῖς ποιναῖς τὰ τυχερὰ παιγνίδια, ἢ νὰ περιορίσωσι ταῦτα κατὰ τὸ δυνατόν. Οὕτω λοιπὸν, οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι ἐξώρισαν ταῦτα ἐκ τῆς δημοκρατίας των, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐκήρυξαν μὲν τοὺς παίτας ἀτίμους, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἐφαρμόσωσι κατὰ γράμμα τὴν αὐστηρὰν ταύτην ποινήν, διότι κατὰ τοὺς συγγραφεῖς αὐτῶν πάντες ἔπαιζον μανιωδῶς. Κατόπιν ὁ Ἰουστινιανὸς, γνωρίζων ἐκ τῶν προτέρων ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις τῶν τυχερῶν παιγνιδίων ἦτο ἀνεφάρμοστος, ἐπέτρεψε ταῦτα μέχρις ὀρισμένου ποσοῦ, ἄρ' οὐ τὰ ἐφορολόγησε καταλλήλως. Μετὰ ταῦτα, κατὰ τὸν μεσαιῶνα καὶ μέχρι σήμερον, τὰ τυχερὰ παιγνίδια ἀπαγορεύθησαν μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φαινομενικῶς διὰ νόμων, ἐπετρέπησαν δὲ πράγματι πανταχοῦ, ἀναγνωρισθέντα μάλιστα ἐν τισὶ πόλεσι τῆς Εὐρώπης καθ' ὀρισμένους τοῦ ἔτους ἐποχάς, ὡς συμβαίνει σήμερον εἰς πᾶσας σχεδὸν τὰς τῶν ἰαματικῶν ὑδάτων ἢ θαλασσιῶν λουτρῶν μικρὰς τοιαύτας.

Χιμακρικὰ ἐθεωρήθησαν πάντοτε τὰ μέτρα, δι' ὧν αἱ κατὰ καιροὺς ἀρχαὶ ἐζήτησαν νὰ ἀπαγορεύσωσιν τὸ χαρτοπαικτεῖν. Ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἐγεννήθη κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον χαρτοπαίκτης. Εἰς πάντα ἀνεξικρίτως ἀρέσκει ὑπερβολικῶς ἢ μετὰ τῆς τύχης κατὰ τῆς ἀτυχίας πάλιν. Ποῖος ἐκ τῶν θνητῶν δὲν θὰ κατενθουσιασθῆ ἐκ τοῦ μηδενὸς γινόμε-

νος πλούσιος ; Ἄλλως ἢ εἰς τοὺς κινδύνους τῆς τύχης ἐκθεσις τῶν ἀνθρώπων εἶναι φυσικὴ καὶ ἀπαντᾷται ἐνστικτικῶς εἰς πάντα τὰ ἐπαγγέλματα. Συγγραφεῖς, ἐπιστήμονες, ἔμποροι, βιομηχανοὶ, χρηματισταί, γαιοκτῆμονες, τοκισταί, στρατιωτικοί, ἐργάται κλπ. πάντες οὗτοι τί ἄλλο πράττουσιν εἰ μὴ νὰ ρίπτωσι τὸν κύβον εἰς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των ; Καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ οἰκονομικὴ ἐπιστήμη παραδέχεται, ὅτι τὸ παίγνιον φέρει εἰς κυκλοφορίαν τὸ προϊόν τῆς φειδούς καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως καὶ ὅτι, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι τὸ τοιαῦτον ἤθελε εἶσθαι ὀλέθριον εἰς τοὺς ἰδιώτας δὲν δύναται παρὰ νὰ ᾖ γενικοῦ συμφέροντος, ἐπομένως οὐχὶ ἀθέμιτον.

Ἐὰν λοιπὸν παραδεχθῶμεν ὅτι τὸ πάθος τοῦτο τῶν ἀνθρώπων περὶ τὸ παίζειν — εἴτε ὡς ἐλάττωμα ἀπλῶς ἐκληφθῆ, εἴτε ὡς καταστρεπτικὴ μανία — εἶναι ἀνάκτων, τότε πᾶσαι αἱ ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις δὲν δύναται παρὰ νὰ μένωσι γράμμα κενόν. Οὕτως ὁ ἡμέτερος νόμος (ἄρθρ. 638 Π. Ν.) ἀπαγορεύει μὲν αὐστηρῶς τὰ τυχερὰ παιγνίδια καὶ τὴν σύστασιν χαρτοπαικτικῶν κέντρων, ἢ τοιαύτη ὁμως ἀπαγόρευσις οὐδέποτε ἐφαρμόσθη, οὔτε εἶναι δυνατόν πρακτικῶς νὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογήν. Ἐν πρώτοις νομίζομεν, ὅτι μετέχουσι τοῦ γελοίου πᾶσαι αἱ κυθερνήσεις ἐκεῖναι, αἰτινες δι' ἐξόδων των οἰκοδομοῦσαι τὰ πολυτελῆ Χρηματιστήρια καὶ κατασκευάζουσαι τὰ παιγνιόχαρτα πρὸς φορολογίαν, ζητοῦσι νὰ ἀπαγορεύσωσιν αὐστηρῶς τὰ τυχερὰ παιγνίδια. Μεγαλειτέρα ἀντίρρασις ἀδύνακτον νὰ ὑπάρξῃ. Ἐὰ κράτη θεσθαίως δὲν πωλοῦσι τὰ παιγνιόχαρτα διὰ τὰς κατὰ μόνους ὑπομνηστικὰς δικαιοδύσεις (patience). Ὁ ἐπὶ τῶν παιγνιόχαρτων τιθεὶς φόρος παρὰ τοῦ νομοθέτου εἶχε κυρίως ὑπ' ὄψει τὰ τυχερὰ παιγνίδια. Εἴτε δὲ ὀλίγοι μόνον δραχμαὶ παίζονται ἐν τοῖς ποικίλοις γνωστοῖς συνδυασμοῖς τῶν παιγνιδίων, εἴτε χιλιάδες πολλαὶ δραχμῶν, τοῦτο δὲν δύναται νὰ κανονίσῃ τὴν διάκρισιν τῶν τυχερῶν ἀπὸ τῶν μὴ τυχερῶν παιγνιδίων. Ὅ,τι εἶναι μία χαρτοπαιζομένη δραχμὴ διὰ τὸν ἐργάτην ἢ τὸν ὑπὸ κληλὸν τὸν κερδαίνοντα 50—100 δρ. κατὰ μῆνα, τὸ αὐτὸ κατ' ἀναλογίαν εἶσται διὰ τῶν ὑπερπλουτῶν τὸν ἔχοντα εἰσόδημα ἑκατοντά-

δας χιλιάδων φράγκων, ἔνν παίζῃ 10—50 χιλ. δραχμῶν. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸν τόπον, ἡ πραγματικὴ ἀπαγόρευσις τῶν τυχερῶν παιγνιδίων ἐν ταῖς Λέσχαις καὶ τοῖς κερφαῖς θὰ μετασηματίξει τὰς ἰδιωτικὰς οἰκίας εἰς χαρτοπαικτεῖα.

Τούτων οὕτως ἔχόντων, ἀφοῦ ἡ ἀπαγόρευσις τῶν τυχερῶν παιγνιδίων πρακτικῶς θεωρεῖται καὶ εἶναι ἀνεφάρμοστος, δὲν ὑπολείπεται εἰμὴ ἡ ὑπὸ κανονικῆς τοῦλάχιστον ἐγγυήσεως ὑποβολῇ τοῦ πάθους τῆς χαρτοπαιξίας καὶ ἡ αὐστηρὰ φορολογικὰ τῶν χαρτοπαικτικῶν κέντρων. Ἐκαστος διεθυνῶν τοιοῦτον κατάστημα, ἄς φορολογηθῇ γενναίως κατὰ τὰ ἐγκλίτια, ἄς διπλασιασθῇ καὶ τριπλασιασθῇ ἀκόμη ἢ τιμὴ τῶν παιγνιοχάρτων, ὅπως καὶ τὸ κράτος, διὰ τῆς ἐμμέσου ταύτης φορολογίας, εὐρη, ἐν τῇ παναρχαίᾳ ταύτῃ ἀδυναμίᾳ καὶ φυσικῇ κλίσει τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ χαρτοπαικτεῖν, μέσον δι' οὗ νὰ εἰσπράττῃ κατ' ἔτος ἀρκούντα ποσὰ πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ δημοσίου προϋπολογισμοῦ του.

Ἐκ τῆς ἐπόψεως ταύτης δὲν ὑπάρχει λόγος ἵνα μὴ παρχωρηθῇ καὶ εἰς ξένας ἐταιρίας τὸ δικαίωμα τῆς ἰδρύσεως καὶ παρ' ἡμῖν μεγάλων λεσχῶν (casinos). Δὲν δεχόμεθα βεβαίως τὴν γνώμην πολιτεολόγων τινῶν, ὅτι τὸ κράτος ὀφείλει νὰ ἀναλάβῃ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διατηρῇ ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψίν του παραπλησίας λέσχας, ἐν αἷς ὁ ἀδάης παίκτης δὲν θὰ ἀπατάται παρὰ τοῦ ἐπιτηδεύου, ὅπου ἡ πίστις θὰ ἢ ἀπαγορευμένη κλπ., καθόσον οὐδέως ταῦτα προσήκουσιν εἰς τὰς ἀσχολίας τῶν κυβερνήσεων καὶ τὸν προορισμὸν αὐτῶν. Ἐν γένει ἐκ τοιούτων λεσχῶν ἀλλοχρῶ συντελοῦνται πλείστα ὅσα καλλωπιστικὰ ἔργα καὶ ἄλλα οὐκ ὀλίγα ἀγαθὰ καὶ πλεονεκτήματα παρέχονται εἰς τὰς πόλεις, ἐν αἷς ἰδρύονται αὐταὶ (1). Πολλαὶ πόλεις τῆς Γαλλίας, Γερμανίας, Αὐστρίας, Ἰταλίας, Βελγίου, Ἑλβετίας κλπ. ὀφείλουσι τὴν ἀκμὴν των κυρίως εἰς τὴν ἐν αὐτοῖς λειτουργίαν τῶν τοιούτων λεσχῶν καὶ τῶν ἵπποδρο-

1 Ἐν Γερμανίᾳ τὸ κράτος οἰκοδομᾷ δι' ἐξόδων του τὰς τοιαύτας λέσχας καὶ τὰς ἐνοικιάζει. Ἐκ τῆς ἐν τῇ πόλει Biele εἰσπράττει κατ' ἔτος 400,000 γρ. ἀπὸ τοῦ χαρτοπαιγνίου.

μιῶν. Ἡ Νίκαια, ἡ Διέππη, ἡ Τρουβίλλη, τὸ Αἰξ, ἡ Ὀστάνδη, τὸ Βιάριτζ καὶ πᾶσαι αἱ γερμανικαὶ καὶ αὐστριακαὶ πόλεις τῶν ἰαμακτικῶν ὑδάτων εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τῶν τυχερῶν κυρίως παιγνιδίων ὀφείλουσι τὴν ὑπαρξίν των μεγαλοπρεπεστάτων ἐκείνων ξενοδοχείων, τῶν λαμπρῶν των κήπων, τῆς καλῆς καταστάσεως τῶν ὁδῶν των, τῶν τερπνῶν περιπάτων των, τῶν καλῶν θεάτρων, τῆς εὐπορίας τῶν κατοίκων των, καὶ ἐν μιᾷ λέξει τῆς ἀληθῶς ἀνθηρᾶς των καταστάσεως. Ὑποθέτομεν ὅτι ἀνάλογα ἀποτελέσματα ἠδύνατο νὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ ἐν Ἑλλάδι, ἐν ἐγένοντο δεκταὶ αἱ ἐπανειλημμένως γενομένηι πρὸς τὴν κυβέρνησιν προτάσεις περὶ ἰδρύσεως τοιούτων λεσχῶν ἐν Κερκύρῃ καὶ ἐν Φιλιήρῳ. Οἱ ξένοι θὰ προσελθόντο εὐκολώτερον ἐν Ἑλλάδι διὰ τῆς συστάσεως τῶν μεγάλων τούτων λεσχῶν, αἵτινες θὰ παρίσταντο ὡς ἀνγκυαῖον συμπλήρωμα τῆς ἔλξεως τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ τοῦ γλαυκοῦ ἡμῶν οὐρανοῦ. Ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν σύγχρονον διεθνή βιωτικὴν ἀρθησίαν μέσων δικασικῶν, ἐν αἷς δυστυχῶς κυρίαν θέσιν κατέχουσιν τὰ τυχερὰ παιγνίδια. Ἄμκ δ' ὡς ἡ ποικιλία τῶν δικασικῶν μέσων παρχωρῇ καὶ αὐξήσῃ παρ' ἡμῖν, τότε οἱ ξένοι θὰ προσέλθωσιν ἀθροῖ, θὰ ἀρῆσῃσιν ἔρθονον τὸ χοῦμα των, καὶ θὰ συντελεσθῇ συγχοτέρα ἢ μετὰ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἐπιμῆξις.

Ἀφοῦ λοιπὸν, ὡς ἀποδειξομεν, ἡ ἐπικρατούσα πρὸς τὸ χαρτοπαικτεῖν ἀκράτητος τάσις εἶναι ἀδύνατον νὰ παρεμποδισθῇ, δὲν μένει εἰ μὴ ἡ χρησιμότης τοῦ κανονισμοῦ τῆς. Ἐὰν τὸ δικαίωμα τοῦ τινιστῆν λέσχην ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς καταβολῆς σπουδαίου χρηματικοῦ ποσοῦ παρὰ τῶν διεθυνόντων εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον καὶ ἂν ἀρίνετο ἐλεύθερα ἡ σύστασις αὐτῶν εἰς πάντα συμμορφούμενον μετὰ τοῦ γενικοῦ ὀργανισμοῦ των, οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν σημερινῶν κέντρων τῆς ἀπάτης θὰ περιορίζετο σπουδαίως καὶ ὅτι ἡ ὑπαρξίς ὀλίγων τοιούτων καταστημάτων θὰ εἶχε καὶ τὰς ἐπωφελεῖς διὰ τὸν τόπον ἐπόψεις τῆς. Ἰδιαιτέρως, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐκ χαρτοπαιξίας χρεῖα, ἡ ἀναγνώρισις αὐτῶν διὰ νόμου ἔρχεται ὡς συνέπεια. Ἡ κατάστασις αὐτῶν ὡς χρεῶν νομίμων καὶ ἀπαιτη-

των, καθιστώντων συνυπευθύνους τους διευθυντάς των λεισχών τούτων, μακρυνεί πόσον τὰ μέσα ταῦτα τυγχάνουσι πρόσφορα καὶ ἀντιδραστικὰ φάρμακα ἐναντίον τῆς ἐπιδημικῆς πρὸ τὸ λυσσωδῶς χαρτοπαικτεῖν νόσου.

E. ΕΜΠΕΡΙΚΟΣ

Η ΣΤΑΦΙΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1884—88

Ἡ ὑπηρεσία τῆς δημοσίας ἐν Ἑλλάδι καταστατικῆς ἐδημοσίευσε πρὸ τινος δύο πίνακας, ἐξ ὧν ὁ μὲν ἀφορᾷ τὴν παραγωγὴν τῆς σταφίδος κατ' ἐπαρχίας καὶ τὴν κατὰ μέσον ὄρου τιμὴν αὐτῆς ἐν αὐταῖς, ὁ δὲ τὰ ἀποσταλέντα εἰς τὰς διαφόρους ἐπικρατεῖας ποσὰ σταφίδος πρὸς κατανάλωσιν. Πρόκειται περὶ τῆς πενταετίας 1884—1888.

Α' Παραγωγή.

Ἐν γένει ἡ παραγωγή τῆς ἑλληνικῆς σταφίδος ἀπὸ 283 ἑκατομμύρια λιτρῶν τῷ 1884, κατέβη εἰς 247 τῷ 1885, ἀνέβη εἰς 274 1/2 τῷ 1886, κατέβη εἰς 271 τῷ 1887 καὶ ἀνέβη εἰς 343 τῷ 1888. Ὑπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς εἰσπραχθείσης χρηματικῆς ἀξίας αὐτῶν ἀπὸ 34,600,000 δραχμῶν τῷ 1884, ἀνέβη αὐτὴ εἰς 47,500,000 τῷ 1885, εἰς 55,200,000 τῷ 1886, εἰς 61,700,000 τῷ 1887 καὶ κατέβη εἰς 52,900,000 τῷ 1888. Εἶναι ἀξιοσημείωτος ἡ σχέσις μεταξὺ τοῦ ποσοῦ τοῦ παραχθέντος καὶ τοῦ χρήματος τοῦ εἰσπραχθέντος, διότι κατὰ τὸ ἔτος 1888 παρήχθησαν 343 ἑκατομ. λιτρῶν καὶ εἰσπράχθησαν 52,900,000 δραχμῶν, ἐνῶ κατὰ τὸ 1887 παρήχθησαν 271 ἑκατομ. λιτρῶν καὶ εἰσπράχθησαν 61,700,000 δραχμῶν. Ἴδου πῶς τὸ φαινόμενον τῆς παραγωγῆς τῆς σταφίδος ἐκτυλίσσεται καθ' ἐκάστην σταφιδόφορον ἐπαρχίαν :

1) *Αἴγιον*: τῷ 1884 μὲν παρήχθησαν 24 ἑκατομ. λιτρῶν, ἀξίας 6.7 ἑκατομ. δραχμῶν, μέση τιμὴ κατὰ χιλιάδα λιτρῶν δρ. 270· τῷ 1885 δὲ 21 1/2 ἑκατομ. λιτ., ἀξίας 5.6 ἑκατ. δρ., τιμὴ δρ. 260· τῷ 1886 δὲ 21 1/2 ἑκατομ. λιτ., 5.4 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 250· τῷ 1887 δὲ 17 ἑκατομ. λιτ.

4.6 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 270· τῷ 1888 δὲ 24 ἑκατομ. λιτ., 6.2 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 260.

2) *Κορινθιακοῦ Κόλπου*: τῷ 1884 μὲν παρήχθησαν 14 ἑκατομ. λιτρῶν, ἀξίας 3.1 ἑκατομ. δρ., μέση τιμὴ δρ. 220· τῷ 1885 δὲ 13 1/2 ἑκατομ. λιτ., 3 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 220· τῷ 1886 δὲ 12 1/2 ἑκατομ. λιτ., 2.7 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 220· τῷ 1887 δὲ 11 ἑκατομ. λιτ., 2.9 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 260· τῷ 1888 δὲ 19 ἑκατ. λιτρ., 4.2 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 220.

3) *Πατρῶν*: τῷ 1884 μὲν παρήχθησαν 23 ἑκατομ. λιτρῶν, ἀξίας 3.7 ἑκατομ. δρ., μέση τιμὴ δρ. 160· τῷ 1885 δὲ 26 1/2 ἑκατ. λιτ., 5.3 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 200· τῷ 1886 δὲ 26 ἑκατομ. λιτρ., 5.5 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 210· τῷ 1887 δὲ 27 ἑκατομ. λιτ., 6.7 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 250· τῷ 1888 δὲ 30 ἑκατομ. λιτ., 5.4 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 180.

4) *Μεσολογγίου*: τῷ 1884 μὲν παρήχθησαν 5 ἑκατομ. λιτρῶν, ἀξίας 0.7 ἑκατομ. δρ., μέση τιμὴ δρ. 150· τῷ 1885 δὲ 1 1/2 ἑκατομ. λιτ., 0.3 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 180· τῷ 1886 δὲ 4 ἑκατομ. λιτ., 0.8 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 210· τῷ 1887 δὲ 1 ἑκατομ. λιτρ., 0.2 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 250· τῷ 1888 δὲ 2 ἑκατομ. λιτ., 0.3 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 170.

5) *Κάρπου*: τῷ 1884 μὲν παρήχθησαν 22 ἑκατομ. λιτρῶν, ἀξίας 2.6 ἑκατομ. δρ., μέση τιμὴ δρ. 120· τῷ 1885 δὲ 23 ἑκατομ. λιτ., 4.1 ἑκατ. δρ., τιμὴ δρ. 180· τῷ 1886 δὲ 16 ἑκατ. λιτ., 3.2 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 200· τῷ 1887 δὲ 22 ἑκατομ. λιτ., 5.1 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 230· τῷ 1888 δὲ 32 ἑκατομ. λιτ., 4.8 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 150.

6) *Ἠλείας καὶ Ὀλυμπίας*: τῷ 1884 μὲν παρήχθησαν 67 ἑκατομ. λιτρῶν, ἀξίας 5.4 ἑκατομ. δρ., μέση τιμὴ δρ. 80· τῷ 1885 δὲ 54 ἑκατομ. λιτ., 9.7 ἑκατ. δρ., τιμὴ δρ. 180· τῷ 1886 δὲ 59 ἑκατομ. λιτ., 11.8 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 200· τῷ 1887 δὲ 64 ἑκατομ. λιτ., 14.7 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 230· τῷ 1888 δὲ 84 ἑκατομ. λιτ., 10.9 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 130.

7) *Τριφυλίας*: τῷ 1884 μὲν παρήχθησαν 39 ἑκατομ. λιτ.

τρῶν, ἀξίας 4.3 ἑκατομ. δρ., μέση τιμὴ δρ. 110· τῷ 1885 δὲ 29 $\frac{1}{2}$ ἑκατομ. λιτ., 5.6 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 190· τῷ 1886 δὲ 44 ἑκατομ. λιτ., 9.2 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 210· τῷ 1887 δὲ 33 ἑκατομ. λιτ., 7.6 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 230· τῷ 1888 δὲ 40 ἑκατομ. λιτ., 5.6 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 140.

8) Πυλίας: τῷ 1884 μὲν παρήχθησαν 13 $\frac{1}{2}$ ἑκατομ. λιτρῶν, ἀξίας 1.3 ἑκατομ. δρ., μέση τιμὴ δρ. 100· τῷ 1885 δὲ 17 $\frac{1}{2}$ ἑκατομ. δρ., 3.3 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 190· τῷ 1886 δὲ 20 ἑκατομ. λιτ., 3.8 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 190· τῷ 1887 δὲ 28 ἑκατομ. λιτ., 6.2 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 220· τῷ 1888 δὲ 27 ἑκατομ. λιτ., 3.5 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 130.

9) Μεσοητίας: τῷ 1884 μὲν παρήχθησαν 29 $\frac{1}{2}$ ἑκατομ. λιτρῶν, ἀξίας 2.7 ἑκατομ. δρ., μέση τιμὴ δρ. 90· τῷ 1885 δὲ 27 $\frac{1}{2}$ ἑκατομ. λιτ., 5.2 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 190· τῷ 1886 δὲ 33 ἑκατομ. λιτ., 5.9 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 180· τῷ 1887 δὲ 32 ἑκατομ. λιτ., 6.7 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 240· τῷ 1888 δὲ 40 ἑκατομ. λιτ., 4.8 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 120.

10) Ἀργολίδος: τῷ 1884 μὲν παρήχθησαν 1 $\frac{1}{2}$ ἑκατομ. λιτρῶν, ἀξίας 0.2 ἑκατομ. δρ., μέση τιμὴ δρ. 150· τῷ 1885 δὲ $\frac{1}{2}$ ἑκατομ. λιτ., 0.1 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 200· τῷ 1886 δὲ 1 ἑκατομ. λιτ., 0.2 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 210· τῷ 1887 δὲ $\frac{1}{2}$ ἑκατομ. λιτ., 0.1 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 250· τῷ 1888 δὲ 1 ἑκατομ. λιτ., 0.2 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 180.

11) Ζακύνθου: τῷ 1884 μὲν παρήχθησαν 18 ἑκατομ. λιτρῶν, ἀξίας 1.6 ἑκατομ. δρ., μέση τιμὴ δρ. 90· τῷ 1885 δὲ 12 $\frac{1}{2}$ ἑκατομ. λιτ., 2 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 160· τῷ 1886 δὲ 15 $\frac{1}{2}$ ἑκατ. λιτ., 2.8 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 180· τῷ 1887 δὲ 16 ἑκατομ. λιτ., 3 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 100· τῷ 1888 δὲ 19 ἑκατομ. λιτ., 3 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 160.

12) Κεφαλληνίας: τῷ 1884 μὲν παρήχθησαν 21 ἑκατομ. λιτρῶν, ἀξίας 2.1 ἑκατομ. δρ., μέση τιμὴ δρ. 100· τῷ 1885 δὲ 17 $\frac{1}{2}$ ἑκατομ. λιτ., 3 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 170· τῷ

1886 δὲ 19 $\frac{1}{2}$ ἑκατομ. λιτ., 3.5 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 180· 1887 δὲ 16 $\frac{1}{2}$ ἑκατομ. λιτ., 3.3 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 200· τῷ 1888 δὲ 21 ἑκατομ. λιτ., 3.4 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 160.

13) Λευκάδος: τῷ 1884 μὲν παρήχθησαν 5 $\frac{1}{2}$ ἑκατομ. λιτρῶν, ἀξίας 0.4 ἑκατομ. δρ., μέση τιμὴ δρ. 80· τῷ 1885 δὲ 2 ἑκατομ. λιτ., 0.3 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 160· τῷ 1886 δὲ 2 $\frac{1}{2}$ ἑκατομ. λιτ., 0.4 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 170· τῷ 1887 δὲ 3 ἑκατομ. λιτ., 0.6 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 200· τῷ 1888 δὲ 4 ἑκατομ. λιτ., 0.6 ἑκατομ. δρ., τιμὴ δρ. 160.

Β'. Ἐξαγωγή.

Ἡ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἔξαγωγή τῆς ἐλληνικῆς σταφίδος ἀπὸ 289,640,960 λιτρῶν τῷ 1884 κατέβη εἰς 254,065,280 τῷ 1885, ἀνέβη εἰς 288,856,960 τῷ 1886, κατέβη εἰς 284,715,200 τῷ 1887 καὶ εἰς 247,112,400 τῷ 1888. Αἱ τιμαὶ αὐτῆς ἐν ταῖς κυριωτέροις ἀγοραῖς τῆς εἶχον ὡς ἐξῆς: Ἐν Ἀγγλίᾳ μὲν κατὰ στατῆρα (50 χιλιόγραμμα), τῷ 1884 σελίνα 32, τῷ 1885 σελ. 31, τῷ 1886 σελ. 32, τῷ 1887 σελ. 34, τῷ 1888 σελ. 33· ἐν Γαλλίᾳ δὲ κατὰ 100 χιλιόγραμμα τῷ 1885 φράγκα 45, τῷ 1886 φρ. 41, τῷ 1887 φρ. 47, τῷ 1888 φρ. 26.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατ' ἐπικρατείας ἔξαγωγὴν τῆς σταφίδος, εἶχεν αὐτὴ ὡς ἐξῆς:

1) Ἀγγλία: τῷ 1884 λίτραι 151,659,200, τῷ 1885 λίτ. 125,372,800, τῷ 1886 λίτ. 119,676,480, τῷ 1887 λίτ. 131,649,280, τῷ 1888 λίτ. 144,164,160.

2) Γαλλία: τῷ 1884 λίτ. 87,825,920, τῷ 1885 λίτ. 85,113,280, τῷ 1886 λίτ. 104,048,000, τῷ 1887 λίτ. 83,861,120, τῷ 1888 λίτ. 97,471,360.

3) Ὀλλανδία: τῷ 1884 λίτ. 7,974,400, τῷ 1885 λίτ. 14,089,600, τῷ 1886 λίτ. 9,372,160, τῷ 1887 λίτ. 14,224,000, τῷ 1888 λίτ. 25,760,000.

4) Βέλγιον: τῷ 1884 λίτ. 4,032,000, τῷ 1885 λίτ. 3,

068,800, τῷ 1886 λίτ. 5,920,320, τῷ 1887 λίτ. 6,650,560, τῷ 1888 λίτ. 11,164,160.

5) Γερμανία: τῷ 1884 λίτ. 2,204,160, τῷ 1885 λίτ. 1,892,800, τῷ 1886 λίτ. 13,148,800, τῷ 1887 λίτ. 8,624,000, τῷ 1888 λίτ. 21,530,880.

6) Αὐστρία: τῷ 1884 λίτ. 7,860,160, τῷ 1885 λίτ. 3,584,008, τῷ 1886 λίτ. 5,649,280, τῷ 1887 λίτ. 4,697,280, τῷ 1888 λίτ. 5,600,000.

7) Ἰνωμέναι Πολιτεῖαι: τῷ 1884 λίτ. 22,805,440, τῷ 1885 λίτ. 17,360,000, τῷ 1886 λίτ. 25,259,520, τῷ 1887 λίτ. 29,435,840, τῷ 1888 λίτ. 29,258,880.

8) Καναδῆς: τῷ 1884 λίτ. 2,526,720, τῷ 1885 λίτ. 1,871,360, τῷ 1886 λίτ. 3,713,920, τῷ 1887 λίτ. 2,750,720, τῷ 1888 λίτ. 3,651,200.

9) Αὐστραλία: τῷ 1884 λίτ. 1,783,040, τῷ 1885 λίτ. 1,406,720, τῷ 1886 λίτ. 620,480, τῷ 1887 λίτ. 2,528,960, τῷ 1888 λίτ. 2,488,640.

10) Ρωσσία: τῷ 1884 λίτ. 669,920, τῷ 1885 λίτ. 297,920, τῷ 1886 λίτ. 448,000, τῷ 1887 λίτ. 293,440, τῷ 1888 λίτ. 2,022,720.

Γ.

ΜΟΝΟΠΩΛΙΑ

Ἐκ τῶν ἐπισήμων δημοσιεύσεων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν προκύπτει, ὅτι ἀπὸ 1 ἰανουαρίου μέχρι 30 νοεμβρίου 1889 ἐκ τῶν μονοπωλίων τῆς Ἑλλάδος εἰσπράχθησαν δρ. 6,664,124. Ἐάν συγκρινωμεν τὰς εἰσπράξεις ταύτας πρὸς τὰς τῶν ἀντιστοίχων μηνῶν τοῦ 1888, ὑπάρχει αὐξήσις κατὰ 365,481 δρ. τῷ 1889. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν τελευταῖον μῆνα 9 Ὀβρίου 1889, κατ' αὐτὸν αἱ εἰσπράξεις τῶν μονοπωλίων ἀνέβησαν εἰς 777,822 δρ. δηλαδὴ ἐπὶ ἔλαττον 41,808 δρ. τῶν ἀντιστοίχων τοῦ νοεμβρίου 1888.

Ἐν γένει αἱ κατὰ τοὺς ἑνδεκά πρώτους μῆνας τοῦ 1889 εἰσπράξεις τῶν μονοπωλίων διαιροῦνται ὡς εἰς: Πετρελαϊκῶν δρ. 3,671,265, Πυρετα δρ. 672,355, Μικτινιόχαρτα δρ. 237,297, Ἄλας δρ. 2,083,205.

Γ.